

Prof. Dr. Kamil Uğurbil:
“Geleceğin Başarılı
Topluları, Yeni Bilgiyi
Yaratan Toplular Olacak”

Paylaşım Ekonomisi
Yaygınlaşıyor

BizdenHaberler

15. Vehbi Koç Ödülü’nü
kazanan Prof. Dr. Kamil
Uğurbil’i kutluyoruz.

Herkesten önde gidenlerin arkasındayız.

VEHbİ KOÇ ÖDÜLÜ BU KEZ SAĞLIK ALANINDA
SAHİBİNİ BULDU.

Ulusal ve uluslararası platformlarda
imza attıkları başarılarla eğitim,
kültür ve sağlık alanlarında insanlığa hizmet eden
öncü kişi ve kurumları ödüllendirmeye devam ediyoruz.

2016 yılı Vehbi Koç Ödülü sahibi:
PROF. DR. KAMİL UĞURBİL

Aramızdan ayrılışının 20. yılında kurucumuz Vehbi Koç'u
özlemle anıyor, bugünlere kadar uzanan
aydınlık fikirlerinden güç alıyoruz.

Koç Topluluğu'nun değerli üyeleri,

Dünya ve özellikle bölgemiz, jeopolitik ve ekonomik belirsizliklerin etkili olduğu bir dönemden geçiyor. Bu etkilere rağmen aldığımız hızlı tedbirler ve cesaretli duruşumuz sayesinde 2015 yılını da güçlü bir performans ile kapatmayı başardık. 52. Olağan Genel Kurulumuzda açıkladığımız rakamlar da gösteriyor ki, Koç Holding'i global bir dünya şirketi haline getirme hedefimize adım adım yaklaşıyoruz. Bu vizyonla yola çıkan Yönetim Kurulu Başkanıımız Ömer M. Koç'a şahsım ve tüm Koç Topluluğu adına başarılar dilerim. Koç Topluluğu'nun üyeleri olarak bu zorlu ve önemli görevde daima yanında olarak, kendisinin liderliğinde vizyonumuzu ve hayallerimizi gerçekleştirmek için çalışmaya devam edeceğiz.

Kurucumuz merhum Vehbi Koç, yaşamı boyunca kendisini Ülkemizin toplumsal ve ekonomik gelişimine adadı. Bu doğrultuda çok önemli kurum ve kuruluşları topluma kazandıranın yanı sıra birçok farklı başarı hikayesinin ortaya çıkmasına da imkan sağladı. O'nun kazandırdığı ilklerden biri olan Vehbi Koç Ödülü, bu yıl da yine çok değerli bir isme verildi. Uluslararası arenada gerçekleştirdiği çalışmalarla gururlandığımız Prof. Dr. Kamil Uğurbil,

AR-GE, İNOVASYON, TEKNOLOJİ VE SÜRDÜRÜLEBİLİRLİK ALANLARINDA ATTIDIMIZ YENİLİKÇİ ADIMLARLA TOPLULUĞUMUZU DAHA DA REKABETÇİ HALE GETİRMEYİ AMAÇLIYORUZ.

2016 yılı Vehbi Koç Ödülü'nün sahibi oldu. Kendisini tebrik ediyor, onun başarı hikayesinin tüm gençlere ilham vermesini diliyorum.

2016 yılının ilk yarısını geride bırakmaya hazırlanırken kararlılıkla yeni yatırımları hayata geçirmeye devam ediyoruz. Nisan ayında gerçekleştirdiğimiz iki büyük tören bu inancımızın ve kararlılığımızın en açık göstergelerinden biri. Yüzde yetmişe yakını Tofaş ve Ülkemiz mühendisliğiyle hayata geçirilen Fiat Egea'nın Hatchback modelinin yanı sıra, fikri ve sınai hakları tamamen Ford Otosan'a ait olan, yeni nesil Ecotorq motorun seri üretimine başladık. Her iki şirketimizi ve bu başarıda emeği geçen tüm çalışma arkadaşlarımızı ve iş ortaklarımızı yürekten kutluyorum.

Yeni iş modelleri, yeni teknolojiler ve değişen müşteri beklentileri iş dünyasını sürekli dönüştürüyor. Şirketlerin gelecek planlarını bu gelişmelerden ayrı olarak değerlendiremeyeceği bu dönemde, bizler de Stratejik Plan Süreç Toplantısı'nın ana temasını Dijital Dönüşüm olarak belirledik. Ayrıca Ar-Ge, inovasyon, teknoloji ve sürdürülebilirlik alanlarında attığımız yenilikçi adımlarla Topluluğumuzu daha da rekabetçi hale getirmeyi amaçlıyoruz.

Fikri ve sınai haklara verdiğimiz önem, bu yıl 5. kez verilen Türk Patent Ödülleri'nde bir kez daha tescillendi. Bu ödüllere bizi bir kez daha gururlandıran şirketlerimizi kutluyor ve başarılarının devamını diliyoruz.

Bu ay, Türkiye Cumhuriyeti'nin tarihindeki önemli dönüm noktalarından biri olan Gazi Mustafa Kemal Atatürk'ün Samsun'a ayak bastığı 19 Mayıs'ın da 97. yıldönümü. Ulu Önder'in geleceğin teminatı olan gençliğe armağan ettiği 19 Mayıs Atatürk'ü Anma, Gençlik ve Spor Bayramı'nı gönülden kutluyorum.

Sevgi ve saygılarımla,

Levent Çakıroğlu
CEO

İmtiyaz Sahibi

Koç Holding A.Ş.
Adına
Levent ÇAKIROĞLU
(Sahibi)

**Genel Yayın
Yönetmeni**

Oya ÜNLÜ KIZIL

**Sorumlu
Yönetmen**

Şeniz AKAN

**Yayın
Koordinatörü**

Deniz ENBERKER
KARAKIŞ

Collective**Yayın Kurulu**

Serdar TURAN
Emin GÖRGÜN

Yayınlar Direktörü

Serdar TURAN

Direktör

Emin GÖRGÜN

Editörler

Aynur ŞENOL ALTUN
Nesrin KOÇASLAN
Cenk SARIOĞLU

Art Direktör

Pınar GÜVEN

Fotoğraf Editörü

Şeref YILMAZ

Kollektif Yayıncılık
Reklam Tasarım ve
İçerik Hizm. A.Ş.
Mat-Set Plaza
Yeşilce Mah. Emektar
Sk. No:5 Kat:4
Kağıthane İSTANBUL

**Baskı ve Cilt
(Matbaa)**

Elma Basım
Halkalı Cad. No: 164
B-4 Blok Sefaköy-
Küçükçekmece
İSTANBUL
Tel: (0212) 697 30 30
Fax: (0212) 697 70 70

Yayın Türü

Yaygın Yerel Süreli

Yayın Süresi / Dili

Aylık / Türkçe

Bu dergideki yazı
ve resimler kaynak
belirtilmek suretiyle
kullanılabilir.

Bizden Haberler'e
ulaşmak şimdi çok
daha kolay. iPad
uygulamamız ile
dergimiz dilediğiniz
yerde...

KAPAK

Mayıs 2016

GÜNDEM

- 06 • Ömer M. Koç: “Koç Holding’i Global Bir Dünya Şirketine Taşıyacağız”
- Koç Topluluğu Şirketleri Patent Liginde Zirvede
- Ali Koç: “Rekabet İçin İnovasyon, İnovasyon İçin Kaliteli Eğitim Şart”
- Levent Çakıroğlu: “Bu Yıl Gündemde Dijital Dönüşüm Var”
- “Değer Yaratın Her Fikir Birer İnovasyondur”
- Tofaş’ın Ar-Ge Gücünde İkinci Aşama: Fiat Egea Hatchback
- Ford Otosan, Ecotorq İle Dünyanın Yükünü Taşımaya Hazır
- Koç Holding Yönetiminden Eynez Ziyareti
- Arçelik ve Selamlıque Türk Kahvesini Dünyaya Taşıyor
- Mustafa V. Koç İçin İki Anlamlı Turnuva

DETAY

- 24 **MERCEK**
Vehbi Koç Ödülü, Beyin ile İlgili Çığır Açan Çalışmalara İmza Atan İsme Verildi
- 26 **RÖPORTAJ**
Prof. Dr. Kamil Uğurbil: “Geleceğin Başarılı Toplamları, Yeni Bilgiyi Yaratın Toplamlar Olacak”
- 30 Siya Xuza: “Gelecekte Oyunu ‘Enerji Depoları’ Değiştirecek”
- 33 **ANALİZ**
Paylaşım Ekonomisi Yaygınlaşıyor
- 36 İklim Değişikliği ve Karbon Vergisi
- 38 **RAKAMLAR**
Türkiye, Mutluluk Sıralamasında 78.

İÇİNDEKİLER

24

14

18

BİZ

- 40 **PORTRE**
Koç Topluluğu ile Çalışmak Büyük Bir Sinerji
- 41 **NASIL BAŞARDIK?**
• Engelli Ailelerine Destek
• Hayaller Engel Tanımaz
- 42 **İNSAN KAYNAKLARI**
Flextra 2 Yaşında!

YAŞAM

- 44 **MERAK**
Y Kuşağının Evrensel Dili: Emoji
- 46 **KAHVE ARASI**
Ahmet Ümit’ten İyi Bir Polisiyenin Olmazsa Olmazları
- 48 **3 SORUDA**
Doğan Hızlan’dan “Kitap Seçme Taktikleri”

**YENİ
HEDEFLERİMİZİ
GERÇEKLEŞTİRMEK
ÜZERE** UZUN BİR YOLA
ÇIKIYORUZ. BU YOLDA
EN BÜYÜK DAYANAĞIM,
TOPLULUĞUMUZA GÖNÜLDEN
BAĞLI OLAN **ÇALIŞMA
ARKADAŞLARIMIN
DESTEĞİ**
OLACAKTIR.

Ömer M. Koç

GÜNDEM

06-22

06

GÜNDEM

- “Koç Holding’i Global Bir Dünya Şirketine Taşıyacağız”
- Koç Topluluğu Şirketleri Patent Liginde Zirvede
- Ali Koç: “Rekabet İçin İnovasyon, İnovasyon İçin Kaliteli Eğitim Şart”
- Levent Çakıroğlu: “Bu Yıl Gündemde Dijital Dönüşüm Var
- Tofaş’ın Ar-Ge Gücünde İkinci Aşama: Fiat Egea Hatchback
- Ford Otosan, Ecotorq İle Dünyanın Yükünü Taşımaya Hazır
- Koç Holding Yönetiminden Eynez Ziyareti
- Arçelik ve Selamlıque Türk Kahvesini Dünyaya Taşıyor
- Mustafa V. Koç Adına Anlamalı Turnuva

“KOÇ HOLDİNG’İ GLOBAL BİR DÜNYA ŞİRKETİNE TAŞIYACAĞIZ”

KOÇ HOLDİNG’İN 52. OLAĞAN GENEL KURULU YAPILDI. GENEL KURULDA PAYLAŞILAN FAALİYET RAPORUNDA “KOÇ HOLDİNG’İ MİLLETLERARASI BİR YAPIDAN, GLOBAL BİR DÜNYA ŞİRKETİNE TAŞIYACAĞIZ” MESAJI VERİLDİ.

Koç Holding’in 52. Olağan Genel Kurulu gerçekleştirildi. Genel Kurul Toplantısı’nın başında katılımcılara 2015 yılı Faaliyet Raporu verildi. Faaliyet Raporu’nun ön yüzünde yer alan anma mesajında, “Vizyonu, hayırseverliği ve en önemlisi insani değerleri ile silinmeyecek izler bırakan Mustafa V. Koç, Ülkemizin geleceğine her zaman yürekten inandı. Hakiki bir halk adamıydı. Çalışanlarına güç veren ve destekleyen bir lider olmasının yanı sıra, küresel bakış açısı, kararlılığı, değerleri ve iş ahlakı ile de ilham kaynağı oldu. Bundan sonra, onun görüşleri, geniş bakış açısı ve getirdiği dinamizm ile, biz de Koç Holding’i milletlerarası bir yapıdan, global bir dünya şirketine taşıyacağız” denildi.

RAHMI M. KOÇ’TAN “DAYANIŞMAYA” CANDAN TEŞEKKÜR

Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ömer M. Koç’un Başkanlık ettiği Genel Kurul Toplantısı, Şeref Başkanı Rahmi M. Koç’un 2015 yılına ilişkin değerlendirmelerinin aktarılması ile devam etti. Rahmi M. Koç, “Kısa süre önce oğlum Mustafa V. Koç’un zamansız kaybı ailece bizleri ve sizleri çok üzdü. O’nun ardından; yurt çapında aldığımız başsağlığı dilekleri en büyük tesellimiz oldu. Bu benzersiz dayanışmadan dolayı ailem ve şahsım adına herkese candan teşekkürlerimi iletiyorum” dedi.

Değerlendirmesinde geçtiğimiz yıl gerek ülkemizde gerekse uluslararası arenada yaşanan büyük hareketliliklere dikkat çeken Rahmi M. Koç şöyle devam etti: “Yurt içinde seçimlerin yenilenmesi ve terör olayları çalkantılı bir sürece yol açarken; dünyadaki ekonomik ve jeopolitik gelişmelerde de bir durulma olmadı. Bütün bu gelişmeler karşısında 90 yıllık tecrübemizin desteğiyle ve zamanında aldığımız tedbirlerle Koç Holding olarak geçtiğimiz yılı oldukça başarılı bir performansla geride bıraktık. Son yıllarda özel sektör yatırımlarındaki yavaşlamaya karşın, yatırımlarımıza ara vermeksizin devam ettik. Son 4 yılda toplam 12 milyar ABD Doları mertebesinde kombine yatırımla ülkemiz ve Topluluğumuz için yüksek katma değer yaratacak önemli projeleri hayata geçirdik.”

MERHUM MUSTAFA V. KOÇ’UN 2015 YILI DEĞERLENDİRMESİ

Genel Kurul Toplantısı’nda 21 Ocak 2016’da kaybettiğimiz Koç Holding’in merhum Yönetim Kurulu Başkanı Mustafa V. Koç’un vefatından önce kaleme aldığı 2015 yılı değerlendirmesi de aktarıldı. Mustafa V. Koç son değerlendirmesinde şu ifadelere yer vermişti: “Geride bıraktığımız yıl tüm dünyada, geleceğimizi şekillendirecek birçok politik, ekonomik ve toplumsal gelişmeye sahne oldu. Bu gelişmeler, küresel piyasalarda risk algısını değiştirirken, politikada yeni söylemler oluşturdu, toplumsal alanda ise başarı

önemini tüm dünyaya bir kez daha gösterdi. Koç Topluluğu'na baktığımızda ise, 2015 başarılarımızı devam ettirdiğimiz bir yıl oldu. Belirsizliklerin ve çalkantıların arttığı günümüz küresel iş dünyasında, Topluluk olarak kararlılıkla ve cesaretle yeni yatırımlar yapmayı, istikrarlı büyümeyi ve rekabet gücümüzü artırmayı sürdürdük. Sürdürülebilir büyüme sağlayabilmek ve her türlü dalgalanmayı başarılı bir şekilde yönetebilmek için yönetim kalitemize ve risk yönetim sistemlerimize özel önem vermeye devam ettik. Yeni atılımlara her an hazırlıklı olmak için finansal yapımızı güçlü tuttuk. Bundan sonraki hayalimiz ise uluslararası arena da çok daha önemli ve büyük başarılar gerçekleştirmek; yurt içindeki uzun vadeli liderliğimizi yurt dışına taşımak ve portföyümüzü küresel arenada faaliyet gösteren şirketler ve organizasyonlar ile desteklemek. Bu hayalimizi de gerçekleştireceğimize ben şahsen yüreğime inanıyorum."

LEVENT ÇAKIROĞLU:
"TOPLULUĞUMUZU KÜRESEL
BOYUTA TAŞIMAK İÇİN VAR
GÜCÜMÜZLE ÇALIŞACAĞIZ."

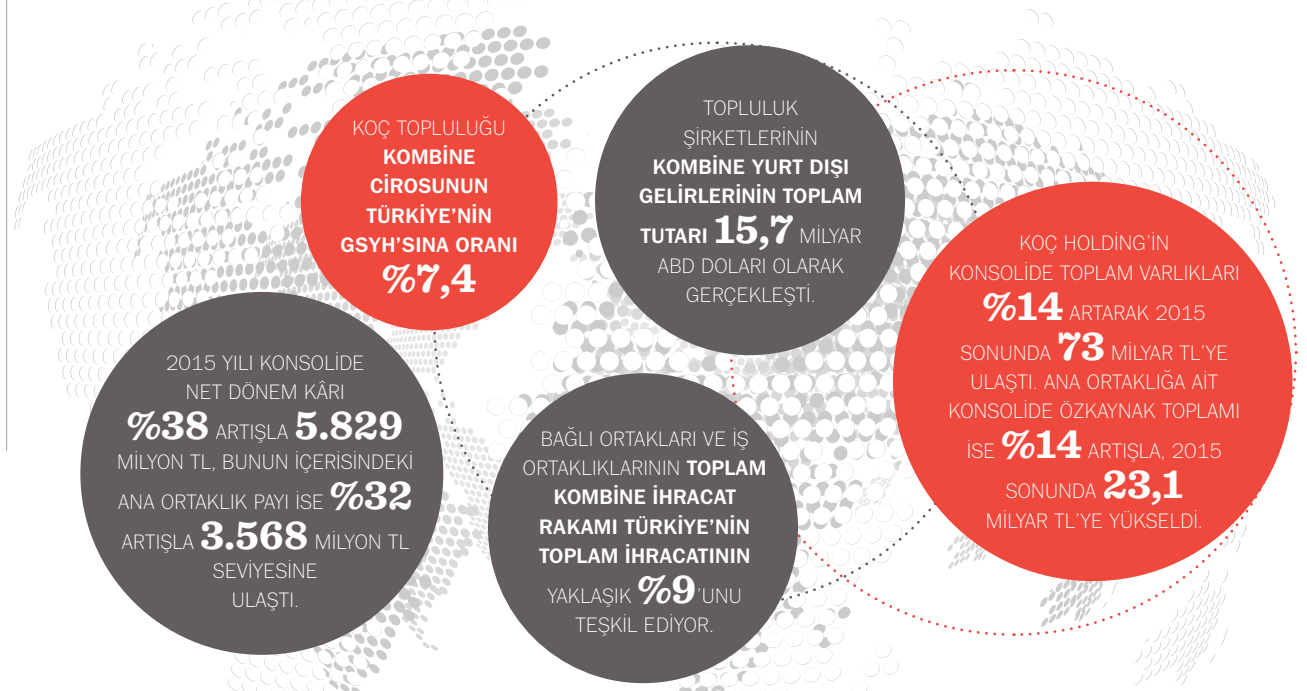
Koç Holding CEO'su Levent Çakiroğlu da değerlendirmesinde merhum Mustafa V. Koç'u saygı, rahmet ve şükranla anarken, "Kendisinin vizyon ve değerlerine sahip

çıkarak, Topluluğumuzu arzu ettiği küresel ölçeğe taşımak için var gücümüzle çalışacağız" dedi. Değerlendirmesinde jeopolitik, ekonomik ve toplumsal sorunların iç içe geçtiği, belirsizlik ve istikrarsızlığın hâkim olduğu bir dönemden geçildiğine dikkat çeken Levent Çakiroğlu, "Sadece içinde bulunduğumuz coğrafyayı değil, dünyanın pek çok bölgesini etkileyen savaşlar ve terör olayları, yaşadığımız çağa hiç yakışmıyor. En büyük temennimiz, süregelen savaşların ve yüklerimizi yakan terör olaylarının bir an önce sona ermesidir" dedi. 2015 yılında tüm zorluklara ve belirsizliklere rağmen Koç Topluluğu'nun güçlü bir performans sergilediğini de anlatan Levent Çakiroğlu şöyle devam etti: "Hem şirketlerimizin hem de Ülkemizin sürdürülebilir rekabetçiliği açısından en çok önem verdiğimiz konulardan biri teknoloji gücümüz. Bu hedefle, hız kesmeyen teknoloji yatırımlarımızla, daha üstün nitelikli ürünler ve hizmetler geliştirmeyi ve iş süreçlerimizi yenilemeyi sürdürdük. Bu yıl da, Ar-Ge ve inovasyon alanındaki liderliğimizi perçinledik. Koç Topluluğu olarak önümüzdeki dönemlerde küresel vizyonumuz çerçevesinde uluslararası faaliyetlerimizi güçlendirmeye, yeni teknolojiler ve iş modelleri ile hep bir adım önde olmaya, üstün nitelikli ürünler ve hizmetlerle tüketicilerimiz için değer yaratmaya ve pazar liderliklerimizi perçinlemeye devam edeceğiz."

KOÇ HOLDİNG'İN
YENİ YÖNETİM KURULU

Rahmi M. Koç / Şeref Başkanı
Ömer M. Koç / Yönetim Kurulu Başkanı
Ali Y. Koç / Başkan Vekili
Semahat S. Arsel / Üye
Temel K. Atay / Üye
Dr. Bülent Bulgurlu / Üye
Caroline N. Koç / Üye
İpek Kırac / Üye
Levent Çakiroğlu / Üye
Prof. Dr. John H. McArthur / Üye
Prof. Dr. Heinrich V. Pierer / Üye
Peter Denis Sutherland / Üye
Dr. Kwok King Victor Fung / Bağımsız Üye
Muharrem Hilmi Kayhan / Bağımsız Üye
Kutsan Çelebican Bağımsız / Üye
Mustafa Kemal Olgaç / Bağımsız Üye
Jacques Albert Nasser / Bağımsız Üye
Anne Lauvergeon / Bağımsız Üye

2015 YILINDA KOÇ TOPLULUĞU VE KOÇ HOLDİNG

Arçelik adına
ödülü, Koç
Holding Yönetim
Kurulu Başkanı
Ömer M. Koç,
Cumhurbaşkanı
Recep Tayyip
Erdoğan'ın
elinden aldı.

KOÇ TOPLULUĞU ŞİRKETLERİ PATENT LİGİNDE ZİRVEDE

TÜRK PATENT ÖDÜLLERİ
TÖRENİ'NE KOÇ TOPLULUĞU
ŞİRKETLERİ BİR KEZ DAHA
DAMGASINI VURDU. ARÇELİK
PATENT LİGİ'NDEKİ BİRİNCİLİĞİNİ
KORURKEN, BU YIL DA EN
ÇOK ULUSLARARASI PATENT
BAŞVURUSU YAPAN ŞİRKET OLDU.
FORD OTOSAN ÜÇÜNCÜLÜK,
TOFAŞ İSE DÖRDÜNCÜLÜK
ÖDÜLÜNÜ ALDI.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanlığı ile Türk Patent Enstitüsü tarafından, sınav mülkiyet hakları konusunda toplumda farkındalık yaratılması, sanayiciler, akademisyenler ve diğer tüm kesimlerce inovasyona daha fazla önem verilmesi amacıyla düzenlenen Türk Patent Ödülleri töreninin beşincisi Ankara'da Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın katılımıyla gerçekleştirildi.

Koç Topluluğu şirketlerinin damga vurduğu törende birincilik ve en çok uluslararası patent başvurusu yapan şirket ödülünü Arçelik adına Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ömer M. Koç, Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan'ın elinden aldı. Patent liginin üçüncüsü Ford Otosan'ın ödülünü Ford Otosan Genel Müdürü Haydar Yenigün, dördüncü sıradaki Tofaş'ın ödülünü ise Tofaş CEO'su Cengiz Eroldu aldı.

Törende konuşma yapan Cumhurbaşkanı Recep Tayyip Erdoğan, Türk Patent Ödülleri'ne layık görülen firmaları kutladı ve "Birikimin, marifetin olduğu bu çalışmaların ödülle değerlendirilmesini doğru buluyorum. Türk Patent Töreni bizlere bu imkanı sağlıyor" dedi. Türkiye'nin sanayi alanında 13 yılda büyük mesafe kat ettiğini vurgulayan Cumhurbaşkanı Erdoğan, 2015'te 5 bin 500'ü aşan başvuru ile yerli patent başvuru sayısının yüzde 13 arttığını hatırlattı. 2016'nın başındaki yüzde 23'e ulaşan artış oranına dikkat çekti.

Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık, buluşların, markaların ve tasarımların sahiplerinin, Ar-Ge ve yeniliğe önem vererek fark oluşturdıklarını, hem kendi gelişimlerine hem de ülkenin gelişimine büyük katkı sağladıklarını bildirdi.

**ÖMER M. KOÇ: "SÜRDÜRÜLEBİLİR
REKABETÇİLİK İÇİN TEKNOLOJİ
GÜCÜMÜZ ÇOK ÖNEMLİ"**

Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ömer M. Koç da tören sonrasında yaptığı açıklamada, Koç Topluluğu'nun 7 binin üzerinde marka, 3 bin 600'ün üzerinde patent ailesi, 8 bin 400'ün üzerinde patent, 800'ün üzerinde endüstriyel tasarım, 4 bin 800'ün üzerinde internet alan adı ile Türkiye'nin en büyük fikri haklar portföyüne sahip olduğuna dikkat çekti. Topluluk şirketlerinin 2014 yılında 563 yeni patent başvurusu gerçekleştirdiğini, bu sayıyı 2015 yılında 660'a çıkardığını vurgulayan Ömer M. Koç, sözlerine şöyle devam etti: "Hem şirketlerimizin hem de ülkemizin sürdürülebilir rekabetçiliği açısından en çok önem verdiğimiz konulardan biri teknoloji gücümüz. Bu hedefle, hız kesmeyen teknoloji yatırımlarımızla, daha üstün nitelikli ürünler ve hizmetler geliştirmeyi ve iş süreçlerimizi yenilemeyi sürdürüyoruz. Ar-Ge ve inovasyon alanındaki liderliğimizi daha da güçlendirmek temel hedeflerimiz arasında yer alıyor."

Ali Y. Koç
gerçekleştirdiği
sunumda,
inovasyon
için gerekli üç
koşulu; kaliteli
eğitim, teknoloji
altyapısı ve destek
mekanizmaları
olarak sıraladı.

“REKABET İÇİN İNOVASYON, İNOVASYON İÇİN KALİTELİ EĞİTİM ŞART”

KOÇ HOLDİNG YÖNETİM KURULU BAŞKAN VEKİLİ ALİ Y. KOÇ, TÜRKİYE’NİN GLOBAL KONUMUNU GÜÇLENDİREBİLMESİ, DEĞİŞİM RÜZGARINI FIRSATA DÖNÜŞTÜREBİLMESİ VE TEHDİTLERİ BERTARAF EDEBİLMESİ İÇİN HIZLA İNSAN KAYNAĞI KALİTESİNİ, İNOVASYON VE TEKNOLOJİ GÜCÜNÜ GELİŞTİRMESİ GEREKTİĞİNİ VURGULADI.

Koç Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili Ali Y. Koç, Rekabet Kurumu Konferans Salonu’nda düzenlenen toplantıda, “Global Teknolojik Dönüşüm İçinde Türkiye’nin Konumu ve Rekabet Kurumunun Rolü” başlıklı sunum yaptı. Sunumunda inovasyon ve teknolojik dönüşümün, rekabetin şeklini sürekli değiştirdiğini vurgulayan Ali Y. Koç, “Dünyadaki teknolojik dönüşüm karşısında tüm sektörlerde kurallar baştan aşağı değişiyor, yeniden yazılıyor. Rekabetin doğası, iş modelleri iş yapış şekilleri geri dönüşmez bir şekilde değişiyor. Bu değişim daha da hızlanacak” dedi.

Bütün bu hızlı değişimin, dönüşümün temelinde inovasyon ve girişimciliğin yattığını ifade eden Ali Y. Koç, günümüzde yaygın olarak dördünü sanayi devrimi olarak adlandırılan ancak etkileri sadece sanayi ile sınırlı olmayan bir dijital devrim yaşandığını anlattı. Ali Y. Koç, özellikle büyük veri, yapay zeka, nesnelerin interneti, üç boyutlu yazıcılar ve paylaşım ekonomisi akımları karşısında hazırlıklı olmak ve bunları fırsata çevirmek gerektiğini vurguladı. “Bu akımların en büyük etkilerinden birini sanayide yaşayarak görüyoruz” diyen Ali Y. Koç, yeni teknolojilerin etkisini önceden fark eden Alman Hükümeti’nin sanayideki rekabeti artırmak için Sanayi 4.0 kavramına ilk kez 2013 yılında Yüksek Teknoloji Strateji Belgisinde yer verdiğini anlattı.

Bu değişimlerin Türkiye’yi de özel sektörü de derinden etkileyeceği öngörüsünde

bulunan Ali Y. Koç, “Topluluğumuz ile ilgili bilgi vermek istiyorum” diyerek şu bilgileri verdi: “Topluluğumuz adına bir İnovasyon Stratejisi ortaya koyduk. Koç Üniversitesi ve bazı yabancı akademisyenler ile de çalışarak, Türkiye gerçeklerine uygun, bizim gerçek ihtiyaçlarımızı karşılamaya yönelik, şirket ve sektörler için kişiselleştirilebilen, Koç İnovasyon Modelini yarattık. Girişim dünyasında gördüğümüz start-up mantığını, süratini ve dinamizmini kendi işlerimize uygulayarak kendi kurum-İçi girişimcilerimizi yaratmaya ve desteklemeye başladık. Bu modeli uygulayan şirketlerimizin çalışma ortamları değişmeye başladı. Geleneksel iş yapış kültürümüzün yanında, bir Melek Yatırımcı–Girişimci ortamı yaratmaya da gayret gösteriyoruz” dedi. Ali Y. Koç konuşmasında, Koç Topluluğu’nun sadece Türkiye’nin değil, İtalya’dan Hindistan’a kadar olan bölgenin en büyük patent portföyüne sahip Topluluğu olduğunu da vurguladı.

AKREDİTE AR-GE MÜHENDİSLERİNİN %18’İ KOÇ TOPLULUĞU’NDA

Türk Patent Enstitüsü verilerine göre 2015 yılında en çok yerli patent başvurusu yapan firma verilerine göre ilk sırada Arçelik’in bulunduğunu kaydeden Ali Y. Koç, Ford Otosan’ın üçüncü, Tofaş’ın da dördüncü olduğunu hatırlatarak “WIPO nezdinde Türkiye’den yapılan uluslararası patent başvurularının üçte biri ise Koç Topluluğu şirketleri tarafından yapılıyor. Arçelik bu örgütün uluslararası patent başvuru listesinde ilk 200’e giren tek Türk şirkettir. Bizim çok daha fazla oyuncumuzun burada olması gerekir diye düşünüyorum” dedi.

Koç Topluluğu’nda büyük çoğunluğu Ar-Ge merkezinde olmak üzere 4300’ün üzerinde Ar-Ge personeli çalıştığını anlatan Ali Y. Koç, bu sayının tüm Türkiye’deki akredite Ar-Ge mühendislerin yüzde 18’ini oluşturduğuna dikkat çekti. Topluluğun inovasyon kapasitesini artırmak için başta bilim dünyası, fikir önderleri, müşteriler ve iş ortakları olmak üzere dış dünya ile çok yakın irtibat halinde olduklarını vurgulayan Ali Y. Koç, bu felsefe ile 2010 yılında Koç Holding ve Koç Üniversitesi ortaklığında bir erken aşama teknoloji yatırım şirketi olan İntertram’ı kurduklarını anlattı. Ali Y. Koç dijitalleşmeye de çok önem verdiklerini ve Koç Holding liderliğinde Topluluğa hizmet veren Dijital Dönüşüm Projesi başlattıklarını dile getirdi.

“AR-GE TEŞVİKLERİNİ DOLDURACAK İNSAN KAYNAĞI YOK”

Türkiye'nin yurt içi ve yurt dışı birçok siyasi ve jeopolitik çalkantıya rağmen ekonomik performansıyla dünyanın önde gelen ekonomileri arasında gösterildiğini kaydeden Ali Y. Koç, “Bizim de kendimize göre yapısal problemlerimiz var ama bugün diğerlerine göre daha iyi performans sergiliyoruz” dedi. Dünya Ekonomik Forumu (WEF) tarafından her yıl yayınlanan küresel rekabet raporuna göre Türkiye'nin artık verimlilikten inovasyona geçiş yapan ülkeler arasında yer aldığını kaydeden Ali Y. Koç, sözlerini şöyle sürdürdü: “Fakat biraz raporun içine girdiğiniz zaman tehlike sinyalleri de bizi bekliyor. İnovasyon kapasitesinde sıramız, 83, 5 yıl önce 55'inciydik. Ar-Ge harcamalarında 79. sıradayız. 5 sene evvel 62'nciydik. Esas benim dikkatinizi çekmek istediğim eğitim ile ilgili göstergeler; genel eğitim kalitesinde 92. sıradayız. 5 sene evvel 79'uncuyduk. TÜSİAD olarak çok önem verdiğimiz matematik ve fen eğitiminde ise 102. sıradayız. 5 yıl önce 74. sıradaydık. Son derece endişe verici bir durum.”

Hükümetin 2023 yılında Ar-Ge harcamaların yüzde 3 olmasını hedeflediğini hatırlatan Ali Y. Koç, “2014'te ilk defa yüzde 1'i aştık. Son derece sevindirici ve hükümetimizin bu konuda attığı tohumların da meyve vermeye başladığını görüyoruz. Sunulan teşvikler çok cesaretlendirici, motive edici, fakat Ar-Ge ve inovasyon için sunular teşvikler ne yazık ki doldurulamıyor çünkü bunu dolduracak insan kaynağımız yok” diye konuştu.

“KALİTELİ EĞİTİM OLMADAN İNOVASYON OLMAZ”

Cari açık sorununa kalıcı çözüm bulabilmenin yolunun yabancı yatırımları ve teknoloji ağırlıklı ihracatı artırmaktan geçtiğini anlatan Ali Y. Koç, bu tohumun yeşerebileceği toprağın ve iklimin yaratılması gerektiğini kaydetti. Ali Y. Koç, şu görüşleri dile getirdi: “Bu kapsamda 3 tane olmazsa olmaz paylaşacağım. Kaliteli eğitim olmadan inovasyon yapamazsınız. Ancak bu da yetmiyor. İkinci olmazsa olmaz unsurumuz, teknoloji yatırımları ve inovasyonu besleyecek iklimin yaratılması için gerekli teşviklerin teknoloji altyapısının geliştirilmesidir. Son olarak da yatırımcı ve girişimciyi destekleyen ve cezbeden bir ortamın ve mekanizmaların kuvvetlendirilmesi.”

“REKABET KURUMU'NUN ÖZEL BİR YERİ VAR”

Rekabet Kurumu'nun faaliyetlerine de değinen Ali Y. Koç, bu ortamların yaratılmasında Rekabet Kurumu'nun büyük önem taşıdığını ifade etti. Şeffaf, adil, öngörülebilir ve tutarlı politikaların izlendiği bir rekabet ortamının güçlendirilmesinin önemine işaret eden Ali Y. Koç, 20 yıla yaklaşan uygulaması ile Rekabet Kurumu'nun Türkiye'deki düzenleyici kurumlar arasında özel bir yer edindiğini kaydetti. Rekabet konusunda Türkiye'nin hukukunu AB ile uyumlu hale getirmesi gerektiğini hatırlatan Ali Y. Koç, “Uyumlu hale gelirken AB kurallarını gerektiğinden daha hassas davranarak Türkiye'nin rekabet gü-

ALİ Y. KOÇ'UN SUNUMUNDAN ÖNEMLİ SATIRBAŞLARI

- Dünyadaki teknolojik dönüşüm karşısında tüm sektörlerde kurallar yeniden yazılıyor. Rekabetin doğası, iş modelleri, iş yapış şekilleri geri dönülmez bir şekilde değişiyor. Bu değişim daha da hızlanacak.
- Teknoloji yatırımları ve inovasyonu besleyecek iklimin yaratılması için teşvik sistemi ve teknolojik altyapı oluşturulmalı. Son yıllarda hükümetin bu alanda attığı öncü adımlar reform hedefleri takdire karşılıyor.
- Yatırımcı ve girişimciyi destekleyen bir ortamın ve mekanizmaların oluşturulması gerekiyor. Türkiye global ekonominin önemli bir oyuncusu olmak istiyorsa dış yatırım çekmek zorunda olduğumuz bir aşık.
- Yüksek büyüme hedefimiz ve düşük tasarruf oranlarımız var. Bu kadar yüksek büyümeyi bu kadar az tasarrufla yapamayacağımıza göre dışarıdan bize yatırım yapılması gerekiyor. Bunun için doğru ortamı sağlamamız lazım.

cüne zarar verilmemesinin önemli olduğunu düşünüyoruz” diye konuştu. Koç Topluluğu olarak Koç Rekabet Uyum Programı (KRUP) başlattıklarını anlatan Ali Y. Koç, 12 kişilik bir uzman kadrosu bulunduğunu, bu kadroya çok sayıda danışman ve akademisyenlerin de destek verdiğini kaydetti. KRUP'u güçlendirmek için Koç Üniversitesi ile de akademik alanda işbirliği yaptıklarını belirten Ali Y. Koç, bunun sürekli bir eğitim olarak tasarlandığını kaydetti.

Türkiye ekonomisinin gelişmesi ve global ekonominin önemli oyuncularından biri olması için iş dünyası olarak büyük heyecan duyduklarını ifade eden Ali Y. Koç, konuşmasını şu sözlerle bitirdi: “2023 hedeflerinin birazına yaklaşıp hepsi olmasa bile çok önemli hedefler bunlar. Ülkemizin hak ettiği yerde olması için ulaşılması gereken hedefler. İş dünyası olarak bugüne kadar yaptığımız gibi bundan sonra da ülkemize olan sonsuz inancımızla kendi kabiliyetlerimizle ve ülkemizin potansiyeline güvenerek kısa vadeli çalkantılardan etkilenmeden bu yolda çalışmaya, yatırım yapmaya azim ve kararlılıkla devam edeceğiz. Kendi topluluğumuz adına son yıllarda yaptığımız yatırımlar da ülkemizin geleceğine olan inancımızı net bir şekilde gösteriyor.”

“BU YIL GÜNDEMDE DİJİTAL DÖNÜŞÜM VAR!”

KOÇ TOPLULUĞU'NUN
HER YIL DÜZENLEDİĞİ
STRATEJİK PLAN SÜREÇ
TOPLANTISI BU YIL
'DİJİTAL DÖNÜŞÜM' ANA
TEMASI ÇERÇEVESİNDE
GERÇEKLEŞTİRİLDİ.

“*Topluluk genelinde
başlatılan “Dijital
Dönüşüm”
projesinde
hedef, Topluluk
şirketlerinin dijital
teknolojilerden en
yüksek seviyede
yararlanması,
tehditlere karşı
hazırlıklı olması,
değer yaratan ve
sürdürülebilir
gelişmelerin ve
kültür değişiminin
gerçekleştirilmesi.*”

Koç Topluluğu'nun 2016 yılı stratejik plan süreci, 6 Nisan'da gerçekleştirilen toplantı ile başladı ve bu yılın ana teması “Dijital Dönüşüm” olarak gündeme alındı. Holding ve Topluluk şirketlerinin üst düzey ve stratejik plan sürecinden sorumlu yöneticileri ile dijital dönüşüm liderlerinin yüksek katılımıyla gerçekleşen toplantının açılış konuşmasını Koç Holding CEO'su Levent Çakıroğlu yaptı.

Konuşmasına global makro trendleri ve ülkemize yönelik ekonomik beklentileri özetleyerek başlayan Çakıroğlu, belirsizliğin kuvvetli olduğu dönemlerde fırsatların da öne çıktığını vurguladı. Bu fırsatların değerlendirilmesi için sağlam bir yol haritasının gerektiğini, bu sebeple stratejik plan sürecinin etkin yönetilmesinin son derece önemli olduğunu hatırlattı.

Levent Çakıroğlu, geçen seneki toplantıda da ifade ettiği üzere, küresel vizyonumuzun en önemli taşıyıcılarının inovasyon, teknoloji, marka yönetimi, tasarım ve bunları başaracak insan kaynağının geliştirilmesi olduğunu tekrarladı. Bu çerçevede, Ocak ayında Merhum Mustafa V. Koç ile yaptıkları son seyahatte Silikon Vadisi'nde inovasyon ve girişimcilik eko sistemini yakından görme ve hissetme fırsatı bulduğunu ve bunun kendisi için çok anlamlı olduğunu söyleyen Çakıroğlu, “Bu seyahatte Mustafa Bey'in yeni fikirler ve iş modelleri konusundaki heyecanını ve desteğini çok kuvvetli bir şekilde hissettim; bu vesileyle kendisini bir kez daha rahmet ve şükranla anıyorum” dedi.

Çakıroğlu, geçtiğimiz Aralık ayında Üst Düzey Yöneticiler Toplantısı'nda konuşmasının önemli bir bölümünü dijital dönüşüme ayırdığını ve mobilite, big data, artificial intelligence ve IoT alanlarındaki gelişmelerin, mevcut iş modellerimizde yarattığı tehdit ve fırsatlar üzerinde durduğunu hatırlattı. Bunun devamı olarak bu yıl Topluluk genelinde başlatılan “Dijital Dönüşüm” projesinde hedefin, Topluluğun ürün, hizmet, iş süreçleri ve modellerini kökten değiştirme potansiyeline sahip olan dijital teknolojilerin nimetlerinden tüm şirketlerimizin en yüksek seviyede yararlanması ve tehditlerine karşı hazırlıklı olması, değer yaratan ve sürdürülebilir gelişmelerin ve kültür değişiminin gerçekleştirilmesi

UZUN VADELİ BAKIŞ

Stratejik planların rakamsal göstergelerinin uzun vadeyi öngörmek açısından yararlı olduğunu, ancak küresel bir bakış açısıyla çizilen vizyon ve strateji kısmına daha çok önem verdiğini belirten Çakıroğlu, şirketlerden kendilerine şu soruları sormalarını beklediğini vurguladı:

- Yeni başarı formüllerinin yeterince farkında mıyız? Yoksa daha çok kendi başarı hikâyelerimize mi odaklanıyoruz?
- Mevcut iş modellerimizi dünyadaki yeni gerçeklere adapte ediyor muyuz?
- Bugünün dünyasında başarıyla yol alırken, aynı anda geleceğimizi de kurguluyor muyuz?

olduğunun altını çizdi. Yıl boyunca konuyu yakından takip edeceğini, yılsonundaki Üst Düzey Yöneticiler Toplantısı'nda da başarı örneklerine ve en iyileri ödüllendirmeye yer vermek istediğini hatırlattı.

Dönüşümde teknoloji kadar önemli bir bileşenin de kültür olduğuna dikkat çeken Çakıroğlu, yenilikçi fikirlerin ortaya çıkmasına izin veren, ticari başarıya dönüşmesini sağlayacak kurumsal girişimciliği destekleyen, başarısızlıktan korkmayan, yeni fikirleri hızlı ve düşük maliyetle denemeyi sağlayan yöntemleri kullanan bir inovasyon altyapısını ve kültürünü her şirketimizde yerleştirmemiz ve sürekli geliştirmemiz gerektiğini vurguladı.

Günün ikinci konuşmacısı, McKinsey&Co. danışmanlık şirketinin Avrupa liderlerinden Sven Smit idi. Dijital teknolojilerin ve etkilerin akıl almaz hızlarda geliştiğini, giderek daha fazla işin otomasyona tabi olacağını, buna ayak uydurmayan şirketlerin aniden "uçurumdan düşebileceğini", hiçbir sektörün bu etkilere karşı bağımsızlığı olmadığını örnekleri ile anlattı. S&P 500 listesindeki şirketlerin ortalamada 14 yıl tutunabildiğini, mevcut listedeki şirketlerin üçte birinin 2020'de listeden düşeceğini öngörüldüğünü vurguladı. Lider şirketlerin bu dönüşümle cirolarında hizmet ağırlığını artırdıklarını, bunu gerçekleştirmek için de IoT, yazılım ve veri analizine önemli yatırım yaptıklarını gösterdi. Para ve insan kaynağı ile desteklenmemiş bir stratejinin sadece sözde kalacağını vurguladı.

Sven Smit, yeni ve kaynakları sınırlı bir girişimci ile Koç Topluluğu gibi müşteri, veri, bilanço ve parasal kaynak, marka ve insan kaynağı açısından önemli varlıklara sahip olan bir şirketin stratejisinin aynı olamayacağını hatırlattı. Mevcut kaynakların, dönüşümü destekleyecek şekilde, akıllıca,

STRATEJİK PLANLAMA

Levent Çakıroğlu 2016 strateji gözden geçirme toplantılarında yer verilmesini beklediği konuları hatırlattı:

- İş modellerimizi daha kuvvetlendirecek değişim ve dönüşüm planlarının sunulması,
- Her zaman hedeflerde olan karlılık, verimlilik gibi göstergelerin yanında ciro büyümesinin hedeflenmesi,
- Yurtdışı açılıma yönelik mevcut portföyümüze, komşu sektörlerle ve yeni iş alanlarına yönelik çalışmaların ve cesur fikirlerin gündeme alınması,
- Özellikle "recurring revenue" yaratan yeni iş modellerinin çalışılması.

hızla ve büyük adımlarla kullanılmasının ve değişimin önce insanlardan başlamasının önemini vurguladı.

Toplantının son bölümünde Koç Dijital Dönüşüm Projesi Lideri Dr. Murad Ardaç yönetiminde, dijital dönüşümü mümkün kılan teknoloji şirketlerinden Siemens ve Intel ile dönüşümün lider uygulayıcılardan Topluluk şirketimiz Tanı'nın yöneticilerinin sunum yaptıkları ve soruları cevaplandırdıkları bir panel yapıldı.

Siemens Türkiye İcra Kurulu Üyesi ve Dijital Fabrika Direktörü Ali Rıza Ersoy, şirketinin Türkiye'de de yerleştirmeye çalıştığı "Sanayi 4.0" yaklaşımı konusunda bir ufuk turu yaptırdı. Sanayi 4.0 hareketinin, Almanya'da ve akabinde diğer batı ülkelerinde, üretim sektörlerinde Doğu'ya karşı rekabetçiliğin giderek yitirilmesi karşısında bir verimlilik hareketi olarak başladığını ve sanayinin tümüyle dönüşmesine yol açmakta olduğunu açıkladı. Türkiye'de sanayi şirketlerinin

genelde 2.0-3.0 aşamalarında bulunduğunu, ancak Koç şirketlerinin genelde en ileri aşamada olduğunu, buna rağmen gelişmelerin hızını yakalamak için bugünden çalışmak gerektiğini vurguladı.

Intel Türkiye Genel Müdürü Burak Aydın, "Nesnelerin İnterneti (IoT)" uygulamalarının ekonomik etkisinin 2025'de 11 trilyon dolara (Çin ekonomisinin büyüklüğüne) ulaşacağını öngörüldüğünü vurguladı. Artık akıllı nesnelerin kendi kararlarını vermeye başladıklarını, günlük hayatımıza daha fazla girdiklerini ve iş hayatında eğitilmiş insanların bile yerini alabildiklerini hatırlattı.

Tanı Pazarlama şirketimizin Genel Müdürü Engin Oytaç, "Büyük Veri" hakkında renkli örneklerle zenginleştirdiği sunumunda, büyük hızla artan veri miktarından anlamlı sonuçlar çıkarmanın zor olduğunu, ancak bunu başaran şirketlerin fark yarattığını ve müşteri talebini daha iyi belirleyip karşılayabildiğini anlattı. Günümüzdeki yoğun bilgi akışı ve etkileşimle başa çıkmak konusunda Yapay Zeka ve Makine Öğrenimi'nin insana yardımcı olacağını, yeni düşünce şekilleri bulmaya yönlendirebileceğini vurguladı. Yapılan anketlerde şirket yöneticilerinin bu fırsatları yeterince göremediğinin anlaşıldığını, dönüşümün önce kafalarda başlaması gerektiğini vurguladı.

Toplantılara interaktivite katmakta etkili olan ve ilk kez 2015 Üst Düzey Yöneticiler Toplantısı'nda kullanılan "Koçmeet" uygulaması ile dinleyicilerin sorular yönelttiği panelde uzman üç konuşmacının birikimlerinden yararlanma fırsatı oldu. Toplantı Levent Çakıroğlu'nun şirketleri ve çalışanları, dönüşümü gerçekleştirmek için cesur adımlar atmaya ve hesaplı risk almaya davet eden konuşması ile son buldu.

Toplantının son bölümünde Koç Dijital Dönüşüm Projesi Lideri Dr. Murad Ardaç yönetiminde panel gerçekleştirildi.

“DEĞER YARATAN HER FİKİR BİRER İNOVASYONDUR”

AYGAZ, HOLDİNG
BÜNYESİNDE BAŞLATILAN
KOÇ İNOVASYON PROGRAMI
KAPSAMINDA HAZIRLANAN
İNOVASYON YÖNETİM
SÜRECİNİN DETAYLARINI
PAYLAŞTI.

TANYER SÖNMEZER

*Management Centre
Türkiye CEO*

“Da Vinci Gibi Düşünmek İçin Sihir Şart mı?” başlıklı sunum gerçekleştiren Tanyer Sönmezer, inovasyon için sürekli soru sormak ve müşterinin ne istediğini bilmek gerektiğine vurgu yaptı. Sönmezer, sunumda inovasyonun var olan şeyler arasında, var olmayan bağlar kurulması ve fikirlerin hayata geçirme yani “yapma” gücü ile birleşmesi olduğunu kaydetti.

VEYSEL BERK

Bilim İnsanı ve Girişimci

Bilimsel çalışmalarını ve Wallit, Çaycı, Eve Biri Lazım, Mobil Kasa, Yemekçi gibi başarılı girişimlerini anlatan Veyssel Berk, başarılı inovasyonlar için müşteri ihtiyacını tespit etmenin ve bu tespitlere çözüm olarak oluşturulan fikirlerin hızlı şekilde test edilmesinin önemini vurguladıktan sonra, katılımcıların sorularını yanıtladı.

Aygaz, “Koç İnovasyon Programı” kapsamında başlattığı İnovasyon Yönetim Sürecinin tanıtımını bir lansmanla yaptı. Lansmanda konuşan Koç Holding CEO’su Levent Çakıroğlu inovasyonun kültürdeki yani yaşama ve iş yapma biçimimizdeki değişim anlamına geldiğini belirterek Topluluğun hem ulusal hem de uluslararası anlamda rekabet gücünü arttırmayı amaçlayan küresel vizyonunun en temel unsurlarından birinin inovasyon ve teknoloji yönetimi olduğunu ifade etti. İnovasyonun sadece ürün odaklı değil, süreç ya da maliyet odaklı olarak da değerlendirilmesi gerektiğinin altını çizen Çakıroğlu, müşteri ve şirket kârlılığı adına ilave değer yaratan her fikrin birer inovasyon olarak kabul edilebileceğine dikkat çekti. Yakın zamanda Holding bünyesinde başlatılan ‘Dijital Dönüşüm Projesi’ kapsamında Aygaz’ın bu sürece en hazırlıklı şirketlerden biri olduğunu vurgulayan Çakıroğlu, inovasyon fikirlerinin ortaya çıkmasına imkan verecek ve öğrenmeye açık iklimin oluşturulmasının yanı sıra kurum içi girişimcilik yetkinliklerinin de beslenmesi gerektiğini vurguladı. Koç İnovasyon Programına Aygaz’ın istekli katılımı nedeni ile duyduğu mutluluğu ifade eden Levent Çakıroğlu, merhum Vehbi Koç ve Bay Pic-

ciotto tarafından Türkiye’ye uyarlanan tüplü gaz iş modelinin güçlü müşteri verisi işleme becerileri ve özellikle yeni mobil uygulamalar ile zenginleştirilebileceğini belirtti. Levent Çakıroğlu, dijital çağın verdiği imkanların kullanılması ve maliyetlerin optimize edilmesi yoluyla müşteriye yapılan hizmet kalitesinin daha fazla artırılması gerektiğinin altını çizerek konuşmasını sonlandırdı.

Koç Holding Enerji Grubu Başkanı Yağız Eyüboğlu, her bir inovasyon türü için Aygaz tarihinden örnekler paylaştı ve geleceğin alternatif iş modelleri üzerine düşünmek gerektiğine vurgu yaptı. Eyüboğlu, inovasyon yolculuğunda hata yapmaktan çekinmemenin, müşteri beklentisini dikkate almanın ve Aygaz’ın yaptığı işleri daha iyiye taşımanın önemine değinerek konuşmasını tamamladı.

Aygaz Genel Müdürü Gökhan Tezel de, Aygaz inovasyon süreci kapsamında, inovasyonu eksenine alan ayrı bir iş birimi ve çalışanların yaratıcı ve yenilikçi fikirlerini sunabileceği “Aythink” ismiyle yepyeni bir fikir toplama platformu oluşturulduğunu kaydetti. İnovasyona ilişkin oluşturdukları vizyon, misyon ve stratejiyi davetlilerle paylaşan Tezel, gerek geçmişte doğalgaz karşısında başlatılan otogaz faaliyetinin gerekse mevcut durumda yürütülen şirket projelerinin Aygaz’ın yenilikçi vizyonunun sonucu olduğunu vurguladı. Bu konuşmaların ardından Management Centre Türkiye’nin CEO’su Tanyer Sönmezer “Da Vinci Gibi Düşünmek İçin Sihir Şart mı?” başlıklı sunum, Bilim İnsanı ve Girişimci Veyssel Berk de bir konuşma gerçekleştirdi.

Levent Çakıroğlu konuşmasında, inovasyon fikirlerinin ortaya çıkmasına imkan verecek ve öğrenmeye açık iklimin oluşturulması gerektiğini vurguladı.

TOFAŞ'IN AR-GE GÜCÜNDE İKİNCİ AŞAMA: FIAT EGEA HATCHBACK

MERHUM MUSTAFA V. KOÇ'UN AKILLI PROJE OLARAK TANIMLADIĞI EGEA AİLESİNİN HATCHBACK MODELİNİN ÜRETİMİNE BAŞLANDI. TOFAŞ TARİHİNİN EN YÜKSEK YATIRIMIYLA GERÇEKLEŞTİRİLEN OTOMOBİL PROJESİ OLARAK ÖN PLANA ÇIKAN FIAT EGEA'NIN BU MODELİ DE YARATACAĞI DIŞ TİCARET FAZLASI VE İSTİHDAM İLE TÜRKİYE OTOMOTİV SANAYİSİNE BÜYÜK BİR KATMA DEĞER SAĞLAYACAK.

Tofaş'ın Ar-Ge sürecine liderlik ettiği Egea Projesi'nin ikinci modeli Fiat Egea Hatchback'in üretimi Bursa'da düzenlenen törenle başladı. Fiat Chrysler ve Koç Holding işbirliğiyle faaliyetlerini sürdüren, 7 global markaya binek ve ticari araç üretimi gerçekleştiren Tofaş fabrikasında düzenlenen törene Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık, Bursa Valisi Münir Karaloğlu, Koç Holding ve Tofaş Yönetim Kurulu Başkanı Ömer M. Koç, Karsan Yönetim Kurulu Başkanı İnan Kıraç, Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi Temel K. Atay, Koç Holding CEO'su Levent Çakıroğlu, Koç Holding Otomotiv Grubu Başkanı Cenk Çimen, Tofaş CEO'su Cengiz Eroldu, Koç Holding Kurumsal İletişim ve Dış İlişkiler Direktörü Oya Ünlü Kızıl ve Tofaş çalışanları katıldı.

FİKRİ IŞIK: "BU PROJE ÜLKEMİZ İÇİN ÇOK ÖNEMLİ"

Törende konuşma yapan Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık, Tofaş'ın Egea projesiyle 2023 yılına kadar 1,3 milyon araç üretmeyi ve 10 milyar dolarlık ihracat yapmayı hedeflediğini belirtti. Işık, "Egea ailesine gösterilen yoğun ilgi nedeniyle fabrikada üretimin 3 vardiyaya çıktığını öğrenmekten gerçekten Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı olarak çok büyük bir memnuniyet duyuyorum" dedi.

Türkiye'de geçen yıl satılan her dört otomobilden üçünün ithal edildiğini belirten Fikri Işık, "Bu proje ülkemiz için çok önemli. Ülkemizde binek otomobillerinin sınırlı olması sebebi ile otomobil pazarındaki artış bize talep gücü oluşturacak. Her geçen gün artan bu talebin Türkiye'de karşılanması ihracat dengesini korumamızı sağlayacaktır. Dışarıda otomotivdeki yatırımlar bizleri sevindiriyor. Ancak binek otomobillerle ilgili yatırımlar bizi daha fazla sevindiriyor. Egea projesinin Türkiye'de yüzde 70 oranında Tofaş mühendisliği ile hayata geçirilmiş olmasından mutluluk duyuyorum" dedi.

"İLK 10'A GİRMELİYİZ"

Tofaş'ın son 10 yıldır cirosunun yüzde üçünü Ar-Ge merkezine ayırdığını dile getiren Işık, Bakanlık olarak her yıl hazırlanan Ar-Ge merkezleri performans endeksi sonuçlarına da değindi. 2014 sonuçlarına göre Tofaş Ar-Ge merkezi, otomotiv sektöründe birinci olurken, tüm Ar-Ge merkezleri arasında da en iyi üçüncü olduğunu belirten Fikri Işık, "Otomotiv sektörü her alanda ülkemizin en önde gelen sektörlerinden biridir. Yirminci yüzyılda yaşanan ekonomik dönüşümün en yüksek sanayi dallarının başında otomotiv sektörü gelmektedir. Bugün hayatımızdaki birçok teknoloji otomotiv sektörü üzerinden geliyor. Diğer sektörlerde ki Ar-Ge çalışmalarını otomotiv sektörünün talepleri doğrultusunda şekilleniyor. Türkiye gibi ülkelerin küresel ekonomiye dahil olmasında otomotiv sektörü kilit bir rol oynamıştır. 1950'den bu yana ürettiğimiz ve yatırım yaptığımız bu sektörde dünyada en büyük 15'inci üretim merkezi haline geldik. Ama bu durum bizi kesmez. İlk ona girmek durumundayız" dedi.

ÖMER M. KOÇ: "TOFAŞ, SON YILLARDA TARİHİ YATIRIMLAR GERÇEKLEŞTİREREK EN KUVVETLİ DÖNEMİNİ YAŞIYOR"

Konuşmasına Türkiye otomotiv endüstrisi ve Tofaş için önemli ve heyecan dolu bir gün

1 milyar dolarlık büyük bir yatırımla hayata geçirilen Egea model ailesi kapsamında, 2023 yılına kadar 1,3 milyon adet üretim ve 10 milyon dolar ihracat hedefleniyor.

Fikri Işık: "Yüzde 70 oranında Tofaş mühendisliği ile hayata geçirilen bu araç ülkemiz için çok önemli."

olduğuna dikkat çekerek başlayan Koç Holding ve Tofaş Yönetim Kurulu Başkanı Ömer M. Koç, "Bugünün benim için ayrı bir önemi var. Tofaş'ta ilk kez sizlerle bir araya geliyor, buradan sizlere ilk defa hitap etmenin mutluluğunu yaşıyorum" dedi. Ömer M. Koç sözlerini şöyle sürdürdü: "Koç Topluluğu'nun lokomotif şirketlerinden biri olan Tofaş, son yıllarda tarihi yatırımlar gerçekleştirerek en kuvvetli dönemini yaşıyor. Tofaş'ın yıllar içindeki gelişimi ve bugünkü uluslararası başarıları; Koç Toplulu-

ğu ve Fiat Chrysler arasındaki 48 yıllık güçlü ortaklığın, karşılıklı güven ve işbirliğinin önemli bir göstergesidir. Tofaş son yıllarda gerçekleştirdiği 1,5 milyar doların üzerindeki yatırımı ile tüm ürün gamını yeniledi. Yeni Doblo, Doblo Amerika ve yenilenen Fiorino modellerini devreye aldı. Fiat Chrysler'in Avrupa'daki en büyük üretim merkezi oldu. Hem otomobil hem de ticari araç üreten ve gelişmiş Ar-Ge merkezine sahip olan tek otomotiv şirketi olarak Türkiye'de diğer üreticilerden farklı bir konuma ulaştı ve bugün 7 değişik marka için üretim yapan tek otomotiv şirketi oldu."

"TOFAŞ'TA SON DÖNEMLERİN EN ÖNEMLİ YATIRIMI AKILLI EGEA PROJESİ"

"Tofaş'ta son dönemlerin en önemli yatırımı elbette Egea projesidir" diyerek konuşmasına devam eden Ömer M. Koç, "Geçen yıl Ekim ayında sedan modelinin üretim başlangıcını kutlamıştık. Bugün ise projenin ikinci ürünü olan Hatchback modelinin, üretim başlangıç töreni için bir aradayız. Sevgili ağabeyim Mustafa V. Koç, bu projeye çok önem vermişti ve Egea'yı akıllı proje olarak adlandırmıştı. Akıllı proje, çünkü Egea'yı hem iç pazardaki konumumuzu güçlendirecek hem de önemli ihracat potansiyeli yaratacak bir model ailesi olarak görüyordu. Nitekim sedan modelinin Avrupa pazarlarında, öngörülenin üzerindeki başarısı, önümüzdeki aylarda Amerika kıtasına ihracatının başlayacak olması, alınan yatırım kararının ne kadar isabetli olduğunu kanıtıyor. Bugün üretimine başladığımız Egea Hatchback ile bu başarının daha da ilerilere taşınacağına inanıyorum" dedi. 1 milyar dolarlık büyük bir yatırımla hayata geçirilen Egea

Son 10 yıldır cirosunun yüzde üçünü Ar-Ge Merkezi'ne ayıran Tofaş, Ar-Ge merkezleri performans endeksine göre otomotiv sektöründe birinci sırada yer alıyor.

model ailesi kapsamında, 2023 yılına kadar, 1.3 milyon adet üretim ve 10 milyar dolar ihracat hedeflediklerini belirten Ömer M. Koç, "Projenin sağladığı ekonomik katma değerın yanı sıra Tofaş'ın en büyük kazancı; ürün geliştirme ve üretim alanındaki yetkinliklerini uluslararası seviyeye taşıması oldu. Egea projesinin geliştirilmesinde ve üretiminde emeği geçen tüm mühendis ve işçi arkadaşlarıma gönülden teşekkür ederim. Bugün üretim başlangıcını yaptığımız bu model, yaratacağı dış ticaret fazlası ve istihdam ile ülkemize ve Türkiye otomotiv sanayisine önemli katma değer sağlayacaktır. Yeni modelimizin ülkemize, Topluluğumuza, Fiat Chrysler'e ve Tofaş'a hayırlı olmasını diliyorum" açıklamasını yaptı.

CENGİZ EROLDU: "2016 YILINDA EGEE HATCHBACK ÜRETİMİNİN YÜZDE 90'INI İHRAÇ EDECEĞİZ"

Ürün geliştirme sürecinde 2 bin Tofaş ve Fiat Chrysler çalışanının birlikte görev aldığını, Tofaş mühendislerinin ise projede öncü rol oynadıklarını belirten Tofaş CEO'su Cengiz Eroldu "Bundan yaklaşık 48 yıl önce, sade bir törenle temelleri atılan fabrikamızda bugün, tüm dünya yollarına başarıyla çıkmaya hazır, yepyeni bir modelimizi daha banttan indirmenin gururunu yaşıyoruz. Yüzde 70'e yakını ülkemiz mühendisliği ile hayata geçirilen proje Türkiye Otomotiv Sanayisi için de önemli bir kilometre taşıdır" dedi. Tofaş'ın tasarımından Ar-Ge'sine kadar, her aşamada, son derece üst düzey sorumluluk aldıklarını hatırlatan Cengiz Eroldu, "Egea Projesi ile Tofaş, ürün geliştirme ve Ar-Ge'de önemli aşamalar katetmiştir. Tofaş'ın hikâyesinin, Türkiye'de bir hedefe inanıp, omuz omuza vererek, tutkuyla çalışan insanların başarısının en güzel örneklerinden biri olduğunu belirten Tofaş CEO'su Cengiz Eroldu, Egea ailesi ile 2016 yılında 100 bin adetın üzerinde araç ihraç edilmesini öngördüklerini belirtti. Model ailesi içinde ihracat atılımını Hatchback ile gerçekleştireceklerine dikkat çeken Cengiz Eroldu "2016 yılında Egea Hatchback üretiminin yüzde 90'ını ihraç edeceğiz" dedi.

Egea'nın Tofaş'a kazandırdıklarının rakamlarla sınırlı olmadığını, Ar-Ge'de ulaşılan yetkinliğin de bir ifadesi olduğunu vurgulayan Cengiz Eroldu "1994 yılında kurulan Ar-Ge'miz bugün 600'ün üzerinde çalışanı ile Fiat Chrysler'in Avrupa'daki 2. büyük Ar-Ge merkezi konumundadır. Tofaş olarak Ar-Ge'ye bugüne kadar yaklaşık 40 milyon Euro yatırım yaptık. 10 yıldan bu yana da ciromuzun yüzde 3'ünü Ar-Ge'ye aktarıyoruz. Patent başvuru sayımız

350'ye ulaşmış durumda. Tofaş Ar-Ge olarak Avrupa Birliği araştırma projelerinde öncü görevler üstleniyoruz. Emisyon değerleri, yakıt tüketimi ve maliyet değerlerinde azalmayı sağlayacak olan araç hafifletme araştırmaları çalışmalarımızın odak noktasını oluşturuyor. Ülkemize ve tüm paydaşlarımıza değer yaratmak, ülkemiz için gurur vesilesi projelere imza atmak için çalışmalarımıza hiç durmadan devam edeceğiz" dedi.

Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ömer M. Koç, törene katılan Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık'a bir plaket takdim etti.

Cengiz Eroldu, "Egea Projesi ile Tofaş, ürün geliştirme ve Ar-Ge'de önemli aşamalar katetmiştir."

FORD OTOSAN, ECOTORQ İLE DÜNYANIN YÜKÜNÜ TAŞIMAYA HAZIR

320 AR-GE MÜHENDİSİNİN ÇALIŞTIĞI VE 100 MİLYON DOLARI AŞAN BİR YATIRIMLA FORD OTOSAN ESKİŞEHİR İNÖNÜ FABRİKASI'NDA SERİ ÜRETİME BAŞLAYAN YENİ NESİL ECOTORQ MOTOR AİLESİ, YURT İÇİNİN YANI SIRA YURTDIŞI PAZARLARA İHRAÇ EDİLEN FORD TRUCKS KAMYON VE ÇEKİCİ MODELLERİNDE KULLANILACAK. -50 DERECEDEDEN +50 DERECEYE KADAR HER TÜRLÜ COĞRAFI KOŞULA UYGUN OLARAK GELİŞTİRİLEN ECOTORQ MOTOR; FORD TRUCKS MODELLERİ İLE ÇİN'DEN AVRUPA'YA, ORTADOĞU'DAN GÜNEY AMERİKA'YA TÜM DÜNYAYA İHRAÇ EDİLEREK, TÜRKİYE EKONOMİSİNE ÖNEMLİ BİR KATKIDA BULUNACAK.

Ford Otosan, fikri ve sınai hakları tamamen kendisine ait olan, E6 normlarına uygun, yeni nesil Ecotorq motorun seri üretimine başladı. 100 milyon doların üzerinde bir yatırımla hayata geçirilen Yeni Nesil Ecotorq motor ailesinin seri üretime başlangıcı bir törenle gerçekleştirildi. Törene Bilim Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık, Eskişehir Valisi Güngör Azim Tuna, Koç Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve Ford Otosan Yönetim Kurulu Başkanı Ali Y. Koç, Koç Holding CEO'su Levent Çakıroğlu, Koç Holding Otomotiv Grup Başkanı Genk Çimen, Koç Holding Eski CEO'su Turgay Durak, Ford Otosan Genel Müdürü Haydar Yenigün, Genel Müdür Başyardımcısı Will Periam ve Ford Otosan çalışanları katıldı.

FİKRİ IŞIK: "FORD OTOSAN'I TÜRKİYE'DEKİ BAŞARILI AR-GE ÇALIŞMALARI İÇİN TEBRİK EDİYORUM"

Törenin açılış konuşmasını yapan Bilim, Sanayi ve Teknoloji Bakanı Fikri Işık, Ford'un yeni nesil motoru Ecotorq'un seri üretimine başlamasından büyük bir memnuniyet duyduğunu bildirdi. Ford Otosan'ın Ar-Ge Merkezi'nin başarılarına değinen Fikri Işık "Sadece Sancaktepe Ar-Ge Merkezi'nde bin 200'den fazla personel istihdam eden Ford Otosan'ı, Türkiye'deki başarılı Ar-Ge çalışmalarını için de ayrıca tebrik ediyorum. Ülkemizde geliştirilen Ecotorq motorların, yapılan bir lisans anlaşmasıyla, dünyanın en büyük kamyon pazarı olan Çin'de, JMC markalı araçlarda kullanılmak üzere üretileceğini öğrendim. Yine kamyonların şasi, kabin ve parçalarının teknolojisine ilişkin olarak aynı firmayla bir lisans anlaşması daha imzalanmış durumda. İşte bizim Türkiye'de ulaş-

Fikri Işık: "Koç Holding'in son dönemde gerçekleştirdiği yatırımları zikretmek dahi, ekonomimizin gücünü, potansiyelini göstermek için yeterli olacaktır. Türkiye'nin otomotiv sektöründe üretim ve Ar-Ge kapasitesini sürekli artırmasından büyük memnuniyet duyuyoruz."

mak istediğimiz seviye aslında böyle bir seviyedir. Sadece ürün ihraç etmeyeceğiz, bilgiyi de ihraç edeceğiz. Ar-Ge ve tasarımı burada yapacağız, gerekirse lisans hakkını ikinci taraflara vereceğiz ve adeta fikri mülkiyet ihracatı yapacağız" dedi.

ALİ Y. KOÇ: "ÜLKEMİZ, OTOMOTİV SEKTÖRÜNDEKİ AR-GE GÜCÜNÜ KANITLIYOR"

Törende Koç Holding Yönetim Kurulu Başkan Vekili ve Ford Otosan Yönetim Kurulu Başkanı Ali Y. Koç da gerçekleştirilen yatırımının hem Türkiye hem de Koç Topluluğu için önemini vurgulayan bir konuşma gerçekleştirdi. Ali Y. Koç konuşmasında yeni nesil Ecotorq'un Türkiye'de sıfırdan geliştirilen ve üretilen ilk ve tek kamyon motoru olduğu vurgusunu yaptı. Ali Y. Koç; "Bugün, Türkiye'de sıfırdan geliştirilen ve üretilen ilk ve tek kamyon motorunu dünyaya sunmanın heyecanını yaşıyoruz. İnönü Fabrikası'nda ürettiğimiz yeni nesil Ecotorq motorun fikri ve sınai haklarının yüzde yüzüne sahip olan şirketimiz; bu ürünü geliştirme, yenileme, yurt dışına pazarlama ya da teknoloji olarak satma hakkına sahiptir. Ford Otosan, Ecotorq ile dünya vizesi almış oluyor. En önemlisi de ülkemiz, otomotiv sektöründe teknoloji ve Ar-Ge gücünü bir kez daha kanıtlıyor. Eskişehir İnönü Fabrikası'nda ürettiğimiz yeni nesil motorumuz ile tüm dünyanın yükünü taşımaya talibiz" dedi.

Koç Topluluğu olarak teknoloji ve inovasyona öncülük ederek; yenilikçi, çevreye duyarlı ve enerji verimliliği yüksek ürün ve hizmetlere odaklanmanın en önemli hedefleri olduğunu vurgulayan Ali Y. Koç, sözlerine şöyle devam etti: "Bugün Koç Top-

*Ali Y. Koç:
Fikri ve sınai haklarının yüzde yüzüne sahip olduğumuz Ecotorq bize dünya vizesi veriyor. Biz de Eskişehir İnönü Fabrikası'nda ürettiğimiz yeni nesil motorumuz ile tüm dünyanın yükünü taşımaya talibiz.*

Haydar Yenigün:
"Ford Otosan
olarak sanayide
yaratıcılığın, güvenilir
üretimin ve başarının
uzun soluklu bir
hareket olduğunun
bilinciyle, ülkemiz
ekonomisine katma
değer yaratmak için
çalışıyoruz."

luluğu olarak her işimizde yönümüzü geleceğe, Ar-Ge'ye ve inovasyona çevirerek faaliyetlerimizi sürdürüyoruz. Hız kesmeyen teknoloji yatırımlarımızla, daha üstün nitelikli ürünler ve hizmetler geliştirmeye ve iş süreçlerimizi yenilemeye gayret ediyoruz. Geçmişe nazaran bugün daha uzun vadeli düşünüp planlar yapabiliyoruz. Bu felsefe ile 2007-2014 yılları arasında yaptığımız Ar-Ge harcamaları toplam 4,6 milyar TL'ye ulaştı. Buna ilave olarak, sadece geçen yıl yaptığımız Ar-Ge harcaması da 1,3 milyar TL'yi buldu. Bu da ülkemizin geleceğine olan güvenimizin en somut göstergesidir."

YENİ ECOTORQ İLE DÜNYA VİZESİ

Geçmiş yıllarda teknoloji ithal ederken, bugün yüksek Ar-Ge yeteneği ile teknoloji ihraç eder konuma geldiklerini kaydeden Ali Y. Koç, "Son 5 yılda 320 milyon doların üzerinde mühendislik ihraç eden şirketimiz, önümüzdeki dönemde yeni nesil Ecotorq'un da katkılarıyla yüksek katma değerli bu faaliyetini artırarak sürdü-

recek. Ford Otosan, Ecotorq ile dünya vizesi almış oluyor. Ecotorq sürdürülebilir büyümemiz için stratejik bir ürün olarak önemini koruyor ve Ford Otosan'ın ağır ticari araç segmentinde dünyaya açılan kapısı rolünü üstleniyor."

HAYDAR YENİGÜN: ÜRÜNLERİMİZİ İNÖNÜ'DE DÜNYA STANDARTLARINDA TEST EDECEĞİZ

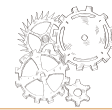
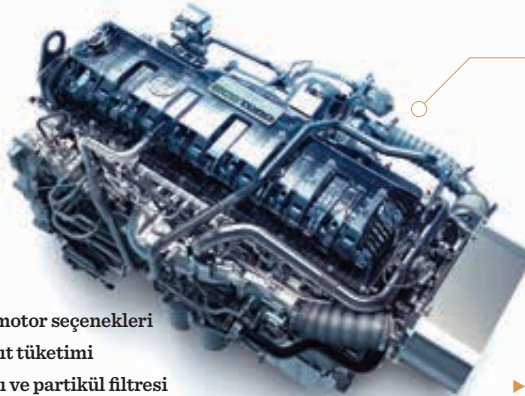
Ali Y. Koç'un ardından Ford Otosan Genel Müdürü Haydar Yenigün de törende bir konuşma gerçekleştirdi. "Sanayide yaratıcılığın, güvenilir üretimin ve başarının uzun soluklu bir hareket olduğunun bilinciyle, ülkemiz ekonomisine katma değer yaratmak için çalışıyoruz" diyen Yenigün sözlerini şöyle noktaladı: "Güçlü Ar-Ge geleneğimizi, Sancaktepe ve Gölçük tesislerimizin yanı sıra İnönü Fabrikası'nda Ar-Ge merkezimiz ve ilgili tesislerimizle de sürdürüyoruz. 3 milyon euroluk yatırım ile İnönü'de hayata geçirdiğimiz, Gölçük'ten sonra ikinci Motor Test Merkezimiz, sahip olduğu ileri teknolojilerle dünyadaki benzerlerine öncülük ediyor. Yeni motor test merkezimiz 13 lt üzerinde motor test kabiliyetine sahip Türkiye'deki ilk tesis olarak global anlamda Ford'a hizmet veriyor. 5 farklı test odasında Euro 6 normlarını karşılayan Ecotorq motorları geliştiriyor ve dayanım testlerini yapıyoruz. Euro 6 emisyon seviyesini egzoz gazı filtreleme sistemi ile test edebilme yeteneğine sahip merkezimiz, Türkiye'de bir ilk olma özelliğine sahip. Kendi Ar-Ge gücümüzle geliştirdiğimiz bu merkezde, gelecek dönemde Ford'un testlerini de yapabileceğiz. Kısa süre önce, Türkiye'nin ilk ve tek kamyon test pistini İnönü Fabrikası'nda devreye aldık. Yakın zamanda otonom kamyon test sürüşlerine de başlayacağımız bu pist ile ürünlerimizi dünya standartlarında test edebileceğiz."

TÜRKİYE'NİN İLK YERLİ KAMYON MOTORU: ECOTORQ

Yakıtta ekonomi ve verimlilik beklentilerine cevap verebilen, sessiz çalışması ile göz dolduran yeni Ecotorq motor ailesi, rakipleri arasından kolayca sıyrılacak.

YÜKSEK TEKNOLOJİSİYLE ÖNCÜ

- E3, E5 ve E6 emisyon değerleri
- 9L ve 13L için 330 PS, 420 PS ve 480 PS motor seçenekleri
- Önceki nesle göre %7-10 daha düşük yakıt tüketimi
- E6 emisyon sunan çevreci egzoz tertibatı ve partikül filtresi
- Geniş devir bandında yüksek torkla sürüş konforu
- Dayanıklı komponentler

GELİŞİM SÜRECİ

- 320 Türk mühendisi
- 62 farklı motor testi
- Üniversitelerle 1,7 milyon TL'lik Ar-Ge işbirliği
- KOBİ'lerle 4 milyon TL'lik Ar-Ge işbirliği
- 4 milyon euro yerli yan sanayi yatırımı
- 69 patent başvurusu
- 50.000 saate varan dinamometre testi
- 100 milyon doların üzerinde Ford Otosan yatırımı

KOÇ HOLDİNG YÖNETİMİNDEN EYNEZ ZİYARETİ

KOÇ HOLDİNG CEO'SU LEVENT ÇAKIROĞLU VE BERABERİNDEKİ HEYET, DEMİR EXPORT'A AİT EYNEZ KÖMÜR İŞLETMELERİNİ ZİYARET EDEREK YERALTINDAKİ ÇALIŞMALARI YERİNDE İNCELEDİ.

Koç Holding CEO'su Levent Çakıroğlu, Enerji Grubu Başkanı Yağız Eyüboğlu ve Koç Holding üst yönetimi 22 Mart 2016 tarihinde Demir Export'a ait Eyzey Yeraltı Kömür İşletmesi'ni ziyaret etti. Demir Export Genel Müdürü Savaş Şahin ve yönetim kadrosu eşliğinde yeraltına inerek kömür üretim panolarını ziyaret eden misafirler, çalışmaları yerinde inceleme fırsatı buldu.

Türkiye'nin en modern ve emniyetli tam mekanize kömür ocağı olan ve Demir Export- Fernas İnşaat İş Ortaklığı tarafın-

dan gerçekleştirilen Eyzey Doğu Yeraltı Kömür madenine bugüne kadar 180 milyon doları bulan yatırım gerçekleştirildi. Tüm bu yatırımların sonunda ise yıllık 2,5 milyon ton kömürün yerin 500 metre altından üretimi ve satışı gerçekleştirildi.

Soma Kaymakamı ve Belediye Başkanı'na gerçekleştirilen nezaket ziyaretlerinin ardından tüm misafirler Vehbi Koç Vakfı ve Demir Export'un ortaklaşa hayata geçirdiği Soma Eğitim ve Uygulama Ocağı projesini gezerek Soma'dan ayrıldı.

BAKIRTEPE'DE İLK KÜLÇE ÜRETİMİ GERÇEKLEŞTİRİLDİ

Demir Export tarafından Maden İşleri Genel Müdürlüğü'nden ihale yolu ile elde edilen Bakırtepe Altın sahasında ilk külçe üretimi 28 Mart 2016 tarihinde gerçekleştirildi.

ARÇELİK VE SELAMLIQUE TÜRK KAHVESİNİ DÜNYAYA TAŞIYOR

ARÇELİK VE SELAMLIQUE TÜRK KAHVESİ KONUSUNDAKİ DENEYİMLERİNİ BİRLEŞTİRDİ. KAPSÜLLÜ TÜRK KAHVESİ MAKİNASI İLE TAZE KAHVE LEZZETİ DÜNYANIN HER YERİNE ULAŞILABİLECEK.

Arçelik ve Selamligue işbirliğiyle tasarlanan Arçelik Selamligue Kapsüllü Türk Kahvesi Makinesi'nin lansmanı, Arçelik Genel Müdürü Hakan Bulgurlu, Selamligue İstanbul kurucu ortaklarından Caroline N. Koç ve Banu Yentür ile Selamligue İstanbul Genel Müdürü Önsel Akkol'un ev sahipliğinde gerçekleştirildi. Caroline N. Koç, dünyanın her yerinde, herkesin kolaylıkla Türk kahvesi hazırlayıp içebilmesi için Kapsüllü Türk Kahvesi Makinesi'ne odaklandıklarını anlattı. Caroline Koç, "Bizim fikrimiz onların teknik bilgileriyle

birleşince Kapsüllü Türk Kahvesi Makinesi üretildi. Böylece, çağlar boyu süren Türk kahvesi geleneğini, ileri teknoloji ile yeniden yorumlayarak, mükemmel bir kahve deneyimi sunmaya başladık" dedi.

Arçelik Genel Müdürü Hakan Bulgurlu da, bunun en son örneği olarak, 1,5 yıllık yoğun Ar-Ge çalışmaları sonucu geliştirdikleri Kapsüllü Türk Kahvesi Makinesi'nin,

geleneksel Türk kahvesinin dünyada hak ettiği değeri bulmasında çok önemli bir rol oynayacağına inandıklarını kaydetti. Hakan Bulgurlu, "Kapsüllü Türk Kahvesi Makinesi için de geliştirdiğimiz teknolojilerle 21 adet patent aldık. Dünyanın en prestijli tasarım ödülleri şimdi almaya başlayan ürünümüz, IF Design'da ilk kez Türkiye'den 'Altın Ödül'e layık görülerek başarısını taçlandırdı" diye konuştu.

MUSTAFA V. KOÇ ADINA ANLAMLI TURNUVA

OCAK AYINDA KAYBETTİĞİMİZ MUSTAFA V. KOÇ, HAYATINDA ÖNEM VERDİĞİ DEĞERLERLE ANILMAYA DEVAM EDİYOR. GOLFÜN TÜRKİYE'DE GELİŞMESİNE BÜYÜK EMEK VEREN MUSTAFA V. KOÇ ADINA MART VE NİSAN AYLARINDA İKİ TURNUVA DÜZENLENDİ.

Geçtiğimiz aylarda ani bir şekilde aramızdan ayrılan Mustafa V. Koç, geçmiş başarılarla dolu bir iş insanı olmasının yanı sıra sosyal yaşamına verdiği önem ve hobileriyle de öne çıkardı. Yoğun iş temposuna rağmen pek çok alana ilgi duyar, sadece ilgi duymakla kalmaz bu tutkularının peşinden giderdi. Binicilik, model planör, scuba, kayak, yelken, vahşi yaşam fotoğrafçılığı gibi birçok hobiyle ilgileniyordu. Ancak hemen hemen herkesin hemfikir olduğu bir alan vardı ki bu, Mustafa V. Koç'un hayatının vazgeçilmeziydi... O'nun tüm bu zevkleri arasında en büyük tutkusu golftü.

1970 yılında babası Rahmi M. Koç ile İstanbul Golf Kulübü'ne gitmesiyle başlayan bu tutkusu yıllar içerisinde giderek arttı ve Türkiye'de bu sporun

gelişmesine ve yaygınlaşmasına katkıda bulunmaya başladı. Hatta Türkiye'de pek çok kişiye ders veren Tony Martin, Mustafa V. Koç'u Türkiye'de iş insanları arasında en iyi golf oynayanlardan biri olarak göstermişti. Türkiye'de golf sporunun gelişmesinde büyük emeği geçen Mustafa V. Koç, vefatının ardından bu alanda gerçekleştirilen iki turnuvaya da ilham kaynağı oldu. Sevenleri bu kez Mustafa V. Koç'un anısına mücadele ettiler.

Mustafa V. Koç'un Başkanlığı'nı yaptığı İstanbul Golf Kulübü'nün oyuncuları, 25-27 Mart 2016 tarihleri arasında Carya ve National Golf Kulüpleri'nin sahalarında düzenlenen "MVK Bahar Golf Turnuvası"na katıldılar. İki gün boyunca Carya ve National Golf sahalarında oynanan turnuvada ilk dört çifte kupalarını Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi Caroline N. Koç ve Aylin Koç verdi.

Mustafa V. Koç anısına düzenlenen bir diğer turnuva Kemer Country Club'da 8-10 Nisan tarihlerinde gerçekleşti. Kemer Country Club Golf Kulübü Başkanı Yıldırım Demirören ve Kaptanı Erdem Kıramer önderliğinde gerçekleşen turnuvaya resmi handikapı açık olan tüm golfçüler katıldı.

Golfçülerin gösterdiği yoğun ilgi sebebiyle 3 gün olarak gerçekleştirilen organizasyon; 8 Nisan cuma günü yetişkinler ve juniorların katılımıyla başladı. Turnuvanın son günü Koç Holding Şeref Başkanı Rahmi Koç da anma turnuvasına katılarak golf oynadı.

Her sene gelenekselleştirilerek daha ileriye taşınması hedeflenen bu anlamlı turnuvayı daha özel kılmak ve Mustafa V. Koç'u en güzel şekilde anmak için 10 Nisan Pazar akşamı "Mustafa V. Koç Anma Yemeği ve Ödül Töreni" düzenlendi.

İstanbul Golf Kulübü'nün düzenlediği turnuvada kazananlara kupalarını Koç Holding Yönetim Kurulu Üyesi Caroline N. Koç ve Aylin Koç verdi.

DETAY

24-38

VEHBI KOÇ ÖDÜLÜ

2016

24

MERCEK

Vehbi Koç Ödülü Beyin İle İlgili Çığır Açan Çalışmalara İmza Atan Prof. Dr. Kamil Uğurbil'in Oldu

26

RÖPORTAJ

Prof. Dr. Kamil Uğurbil:
“Geleceğin Başarılı
Toplumlari, Yeni Bilgiyi
Yaratan Toplmlar Olacak”

30

Siya Xuza: “Gelecekte
Oyunu ‘Enerji Depoları’
Değiştirecek”

33

ANALİZ

Paylaşım Ekonomisi
Yaygınlaşıyor

36

İklim Değişikliği ve
Karbon Vergisi

38

RAKAMLAR

Türkiye, Mutluluk
Sıralamasında 78.

VEHBİ KOÇ ÖDÜLÜ BEYİN İLE İLGİLİ ÇIĞIR AÇAN ÇALIŞMALARA İMZA ATAN PROF. DR. KAMİL UĞURBİL'İN OLDU

15 YILDIR HER SENE EĞİTİM, SAĞLIK VE KÜLTÜR ALANLARINDAN BİRİNDE VERİLEN VEHBİ KOÇ ÖDÜLÜ'NÜN BU YILKI SAHİBİ SAĞLIK ALANINDA DEĞERLİ BİR BİLİM İNSANI OLDU. İNSAN BEYNİNDEKİ AKTİVİTENİN MANYETİK REZONANS GÖRÜNTÜLEME YÖNTEMİYLE İNCELENMESİ KONUSUNDA TÜM DÜNYADA ÇIĞIR AÇAN ÇALIŞMALARA İMZA ATAN PROF. DR. KAMİL UĞURBİL, ÖDÜLÜNÜ KOÇ HOLDİNG YÖNETİM KURULU BAŞKANI ÖMER M. KOÇ'UN ELİNDEN ALDI.

Bundan 47 yıl önce merhum Vehbi Koç tarafından Türkiye'nin ilk özel vakfı olarak kurulan Vehbi Koç Vakfı, Ülkemizin gelişimine katkıda bulunmayı sürdürüyor. Kurucusu Vehbi Koç'un yaşamı boyunca kendisine ilke edindiği değerleri yaşatmak adına her yıl eğitim, sağlık ve kültür alanlarından birinde Ülkemize değer katan kurum ve insanlara verilen Vehbi Koç Ödülü, her yıl olduğu gibi bu yıl da sahibini buldu. Söz konusu alanın önde gelen bilim adamları, uzmanlarından oluşan Seçici Kurul tarafından belirlenen 3 aday arasından ödüle layık görülen isim, Vehbi Koç Vakfı Yönetim Kurulu

tarafından belirlendi. Bu yıl sağlık alanında verilen ödülün Seçici Kurulu'nda Kurul Başkanı olarak Prof. Dr. Turgay Dalkara, Kurul Üyeleri olarak Prof. Dr. Atilla Hincal, Prof. Dr. İskender Sayek, Prof. Dr. Gökhan Hotamışgil, Prof. Dr. Şevket Ruacan yer aldı. Seçici Kurul ve Vehbi Koç Vakfı Yönetim Kurulu'nun seçimiyle 2016 Vehbi Koç Ödülü, Prof. Dr. Kamil Uğurbil'in oldu. Ödül, Koç Ailesi'nin ev sahipliğinde gerçekleştirilen törenle Prof. Dr. Kamil Uğurbil'e takdim edildi.

Açılış konuşmasını gerçekleştirmek için sahneye çıkan Koç Holding Yönetim Kurulu Başkanı Ömer M. Koç, konuşmasına merhum Mustafa

V. Koç'u anarak başladı. Konuşmasına, "Bir vakıf insanların hayatına nasıl değer katabilir? Toplumun gelişimine, refahına, aydınlığına nasıl çözüm olabilir?" sorusuyla devam eden Ömer M. Koç, "Bu soruya herkes farklı bir cevap verecektir. Şahsi kanaatimce, doğrudan hizmet sunmak, bilgi üretmek ve diğer hayırseverlere örnek olmak vakıfların ve genel olarak sivil toplum kuruluşlarının hayatlarımıza katkı yaparken kullandıkları yöntemlerin başında geliyor. Vehbi Koç Vakfı da tam 47 yıldır burs vererek, eğitim kurumları açarak, sağlık ve kültür alanında önemli hizmetler sunarak milyonlarca insanın hayatına dokunuyor" dedi.

Vehbi Koç Ödülü'nün büyük bir önem arz ettiğini söyleyen Ömer M. Koç, "Vehbi Koç Ödülü ile eğitim, kültür ve sağlık alanlarında ulusal ve uluslararası platformlarda gelişime öncülük etmiş, önemli başarılar elde etmiş ve sıra dışı katkı sağlamış kişi ve kurumları ödüllendirerek hem onlara fazlasıyla hak ettikleri bir teşekkürü sunuyor; hem de aynı yoldan yürüyecek gençlere ışık tuttuğumuza inanıyorum" diye konuştu. Konuşmasının sonunda Vehbi Koç Ödülü'nü kazanan Prof. Dr. Kamil Uğurbil'in ismini açıklayan Ömer M. Koç, Uğurbil'i şu sözlerle kutladı: "İnsan beynindeki aktivitenin manyetik rezonans görüntüleme yöntemiyle incelenmesi konusunda tüm dünyada çığır açan çalışmaları gerçekleştiren bu değerli bilim insanını gönülden kutluyoruz."

"BEYNİN SIRLARIYLA İLGİLENENLERE IŞIK TUTTUK"

Ömer M. Koç tarafından ismi açıklandıktan sonra Prof. Dr. Kamil Uğurbil'in hayatını ve hayatının önemli dönüm noktaları anlatan kısa bir film gösterildi. Bu etkileyici filmin ardından Prof. Dr. Kamil Uğurbil alkışlar içerisinde sahneye gelerek

Ömer M. Koç: "Her yıl verilen Vehbi Koç Ödülü ile ulusal ve uluslararası platformlarda gelişime öncülük etmiş, önemli başarılar elde etmiş ve sıra dışı katkı sağlamış kişi ve kurumları ödüllendirerek, onlarla aynı yoldan yürüyecek gençlere ışık tutuyoruz."

Ömer M. Koç'un elinden ödülünü aldı. Ödülün ardından bir teşekkür ve çalışmalarını anlatan bir konuşma gerçekleştiren Uğurbil şunları söyledi: "Öncelikle Koç Ailesi'ne, Vehbi Koç Vakfı'na ve aynı zamanda Seçici Kurul'a bu armağanı bana verdikleri için çok teşekkür ederim. Bilhassa Koç Ailesi'ne endüstride yaptıkları gibi bilimde de gösterdikleri bu öncülük için sırf bu ödülü alanlar adına değil, tüm bilim insanları olarak çok şey borçluyuz" dedi. Ardından bu özel gecede onu yalnız bırakmayan ailesine, okul arkadaşlarına ve bu başarıya birlikte imza attıkları ekip arkadaşlarına teşekkür eden Kamil Uğurbil sözlerine şu şekilde devam etti: "Bana beynin sırrını çözen Türk diyorlar. Beynin sırrını çözemedik ancak beynin sırrıyla ilgilenen insanların çok kullandığı bir teknik geliştirdik" dedi.

Konuşmasını noktalarken Türkiye'de bilimin gelişmesi noktasında atılan adımların önemine dikkat çeken Kamil Uğurbil, "Bu ödül benim için çok önemli çünkü kendi memleketimin ürünü. Türkiye'de bilimin gelişmesini ve bilim insanlarına verilen önemin artmasını gösteren bir ödül" dedi. Kamil Uğurbil sözlerini şu şekilde sürdürdü: "Unutmayalım 20. yüzyılın başında Osmanlı Avrupa'nın hasta adamı olarak bilinirdi. Avrupa'nın içinde olmasına rağmen bilimsel ve endüstriyel gelişmelerden faydalanamamış bir toplumdu. Bir yüzyılda bu toplum büyük bir aşama kaydetti. 2015 yılında ilk Nobel Ödülü'nü gördük. Ümidimiz, ileride bunun artması ve bilim adamlarının sadece yurt dışında çalışması değil aynı zamanda Türkiye'de de yapılan çalışmalarla bu başarıları kazanabilmesi. Bunu yapmamız için de ihtiyacımız olan şeylerin en önemlisi eğitim... Eğitimin dışında bilim adamlarına yapılan yatırımların artması ve bilim insanlarına verilecek özgürlük" dedi.

Beynin nasıl çalıştığına yönelik manyetik rezonans kullanarak çığır açan ve yeni teknolojiler geliştiren Prof. Dr. Uğurbil'in araştırmaları sayesinde beynin nasıl çalıştığını ve Alzheimer, depresyon gibi çeşitli hastalıklarda nelerin aksadığını giderek daha iyi anlayabiliyoruz.

“GELECEĞİN BAŞARILI TOPLUMLARI, YENİ BİLGİYİ YARATAN TOPLUMLAR OLACAK”

BU YIL SAĞLIK ALANINDA VERİLEN VEHBI KOÇ ÖDÜLÜ'NÜN SAHİBİ OLAN PROF. DR. KAMIL UĞURBİL İLE EĞİTİM HAYATINI, SAĞLIK ALANINDA GERÇEKLEŞTİRDİĞİ ÖNEMLİ ÇALIŞMALARINI, BEYNİN GÖRÜNTÜLENMESİNE YÖNELİK ÇALIŞMALARININ NASIL BAŞLADIĞINI, GELİNE AŞAMAYI VE GELECEKTEN NELER BEKLEDİĞİNİ KONUŞTUK.

► Cenk Sarıoğlu

Teknolojide yaşanan gelişmelere rağmen beynimiz hala gizmini koruyor. Beynin yapısını ve nasıl çalıştığını anlamak için dünyanın birçok üniversitesinde uzmanlar araştırmalarına devam ediyor. Bu araştırmacıların başında gelen isimlerden biri de fonksiyonel MR tekniğini geliştiren Prof. Dr. Kamil Uğurbil. Tüm dünyada beyin çalışmalarına yönelik çok büyük bir ilgi bulunduğunu belirten Prof. Dr. Kamil Uğurbil, gelecek 10 yıl içerisinde çok büyük ilerleme kaydedileceğine inandığını söyledi.

Eğitim için ABD'ye gidiş sürecinizi bize kısaca anlatır mısınız? Fizik alanında çalışmayı nasıl seçtiniz?

Ben liseyi Robert Kolej'de okudum. Türkiye'de üniversite imtihanına gireceğiniz zaman bir seçim yapmanız gerekiyordu. Mühendis mi olacaksınız, doktor mu olacaksınız... O zamanlar bir araştırmacı olmak, bir ilim adamı olmak; kariyer olarak bilinmeyen bir şeydi. Üniversitede

kalmak demek, ders vermek demektir. Amerikan üniversitelerine müracaat etmek istedim. Büyük bir şans, Columbia Üniversitesi'nden burs aldım. Amerikan üniversitelerinde iki sene değişik dersler alıp kendinizi keşfetmenize imkân tanıyorlar. İkinci sene elektromanyetik üzerine bir ders aldım. çok hoşuma gitti. Derste kullanılan kitap, manyetik rezonansı keşfeden insanlardan Ed Purcell'in kitabıydı. Bu konuda Nobel Ödülü kazanmıştı. O kitap ve dersi veren hocamız beni fiziğe yönlendirdi. O sene fizik çalışmaya karar verdim.

Manyetik rezonans teknolojisi ile hangi dönemde tanıştınız?

Doktora çalışmalarım sırasında MR teknolojisini kullandım ama görüntüleme için değil. MR Imaging (MRI) o zaman daha kullanılmıyordu. Ama MR teknolojisini molekül yapısını çözebilmek için kullandım. Doktorayı tamamladıktan sonra Bell Laboratuvarları'nda çalışmaya başladım. Orada da MR teknolojilerini kullanan daha biyolojik bir girişim vardı, beni çeken çalışmalar bu çalışmalardı.

O zamana kadar manyetik rezonans ya moleküler ya da atomik yapı üzerinde kullanılan bir teknolojiydi. İlk defa olarak Bell Labs'de bir grup, bu teknolojiyi kullanarak hücrelerin içindeki metabolizma üzerinde çalışma yapmayı planlıyorlar. Bu bana çok cazip gelmişti. O gruptan gelen iş teklifini kabul ettim. Böylece MR spektroskopi teknolojisinin gelişmesinde ilk isimlerden biri oldum. Bell Labs'den tekrar Columbia Üniversitesi'ne öğretim üyesi olarak döndüm ve bu konuda çalışmaya devam ettim. Sonra Minnesota Üniversitesi'nden cazip bir teklif geldi. Ben de o sıralarda çok sevmeme rağmen New York'tan biraz sıkılmışım.

Minnesota'ya gelmeden önce, sizin çalışmalarınızın temeli, başlangıcı Bell labs'da diyebilir miyiz?

Tam aynı değil ama başlangıç oradadır. Çünkü Bell'de o zamanlar bakteri gibi tek hücreli organizmalar üzerinde çalışıyorduk. Bakteriyi çoğaltıp bir tüpün içine koyuyorduk ve MR makinası ile bakterinin içindeki molekülleri belirleyerek, onlardan algı alarak içindeki metabolizmayı ölçmeye çalışıyorduk. Bugün bunu insan beyinde yapıyoruz.

Çok genç yaşta Profesör oldunuz ve Minnesota'ya gittiniz, orada size bir laboratuvar sunuldu. Bu süreci bize anlatabilir misiniz?

Minnesota'da çalıştığım konulara ilişkin konuşma yapmışım, bir hafta sonra telefon geldi, "Acaba Minnesota'ya gelme konusunda ne

düşünürsünüz?" diye... Bu hem ilim yönünden hem de kişisel olarak ilginç geldi. İlim yönünden cazipti çünkü çalıştığım alanda oldukça büyük bir yatırım yapmayı düşünüyorlardı, istediğim aletleri alabileceklerdi. Kişisel olarak da enteresan geldi çünkü New York'ta talebelik harika ama hayata atıldığınız zaman zor bir şehir. O bakımdan da Minnesota Üniversitesi'nin teklifi cazip geldi açıkçası. Bir de atlara büyük bir ilgim vardı. New York'ta bir at almıştım ancak Long Island'da duruyordu, hafta sonları ancak gidebiliyordum. Minnesota'ya gittikten sonra küçük bir çiftlik evi aldım.

İlim bakımından da Minnesota bana oldukça yatırım yaptı ama bu başlangıçta bir merkez kurmak için değildi. Zaten Amerikan üniversiteleri genellikle araştırma üzerine kuruludur. Öğretim üyelerinin her zaman bir araştırma programları vardır ve asıl önemli olan bu programlardır. O nedenle her yeni gelen öğretim üyesine laboratuvarlarını kurmak için bir yatırım yapılır ve bu yatırım da benim için epey yüklü

Prof. Dr. Kamil Uğurbil'in çalışmalarında kullandığı ilk cihaz, bugün yöneticiliğini yaptığı Minnesota Üniversitesi Manyetik Rezonans Araştırma Merkezi'nin bahçesinde bir sanat eseri olarak yer alıyor.

bir teklifti. Laboratuvarındaki çalışmalarımız çok başarılı oldu, gittikçe grubum büyüdü. ABD hükümetinin araştırmaya destek veren kuruluşlarından gelen kaynaklar arttı. Bakterilerde, tek hücreli organizmalarda başladığımız çalışmaları önce hayvanlara dönüştürdük; ardından da insanlara dönüştürmek için girişimde bulunduk ve bu Minnesota'da oldu. İnsanlara dönüştürmek için ilk yaptığımız iş de beynin çalışmasını görüntüleme imkânı sağlayan "fonksiyonel MR" dediğimiz teknoloji oldu. Yepyeni bir teknolojiydi, çok başarılı oldu.

Beynin görüntülenmesi neden önemli? İnsanlığa nasıl bir ufuk açacak, ne gibi gelişmeler sağlayabilir?

Beyin üzerine çalışan birçok bilim insanı var. Bunların farklı motivasyonları var. Kimimiz sadece merak ettiğimiz için, beynin nasıl çalıştığını anlayabilmek için çalışıyoruz. Çünkü beyin muazzam bir organ ve harika olayları gerçekleştirebiliyor. Fakat bunun dışında tabii beyin hastalıkları da çok önemli. İnsanlar daha uzun seneler yaşamaya başlayınca beyin problemleri ile daha sık karşılaşır olduk. Bence ikisinin arasındaki fark önemli değil. Merak ettiği için araştıran bir bilim insanı hem bilgimize hem problemlerimize cevap veren yeni buluşlara imza atarlar. Ben ille bir hastalığa çare bulacağım diye beyin çalışmalarına başlamış değilim. Ama çalışmalarım sonucu ortaya çıkacak yeni buluşların hastalıkların tedavisinde faydası olabileceği düşüncesi de vardı.

Bugüne kadar merak ettiğiniz soruların ne kadarına cevap alabildiniz?

Ben ilim hayatımda yapabildiklerimden, öğrenebildiklerimden tatmin duyan birisiyim. Yeni buluşlara imza atma imkânım oldu. Ama beynin

nasıl çalıştığını anlayabildik mi? Bu çok uzun bir yol. Ama epey gördüğümüz şeyler var. Bugün geldiğimiz noktada beynin nasıl çalıştığını anlayabileceğimizi düşünüyoruz.

Siz ABD Başkanı Barack Obama tarafından oluşturulan "Obama Brain Initiative"de de yer aldınız. Girişimin amacı neydi ve siz bu girişimde nasıl bir rol üstlendiniz?

Başkan Obama'nın başlattığı Brain Initiative, beyne dönük yeni bir yatırım girişimi. Aslında ABD'de ve Avrupa'da da beyin araştırmaları için çok büyük miktarlarda fon ayrılıyor. Örneğin National Institute of Health (Ulusal Sağlık Enstitüsü) NIH'in beyin temel araştırmaları ve beyin hastalıkları için ayırdığı yıllık bütçe 7-8 milyar dolar. Bu sadece NIH... Bunun dışında National Science Foundation (NSF) ve birçok vakıf, fonlar ve aynı zamanda Amerikan Ordusu'nun yatırımlarını da eklersek, yıllık ayrılan kaynak NIH'in iki katına ulaşır.

Obama Brain Initiative'in kuruluş amacı da beyni anlamamız için yeni metotlar geliştirilmesine katkıda bulunmak. Yeni metotlara çok ihtiyacımız var, örneğin fonksiyonel MR'dan önce insan beyni üzerinde çalışabilmek için EEG kullanılıyordu ama bize çok kısıtlı bilgi sağlıyordu. Fonksiyonel MR çok önemli bir aşama olmasına rağmen birçok yönden onun da kısıtları var. Obama Brain Initiative de bu metotların geliştirilmesini sağlamak için oluşturulmuştu. Bu oluşumun hangi projelere destek olacağını belirlemek için bir heyet oluşturuldu. Ben de 14 kişilik bu heyette yer aldım. Uzun toplantılar yaptık, tartıştık, görüş aldık ve sonunda bir rapor hazırladık ve bazı tavsiyelerde bulunduk. Bizim yaptığımız tavsiyeler ve hazırladığımız rapor doğrultusunda her yıl araştırmalara destek veriyor. Şu anda dokuz proje destekleniyor. Bu dokuz projeden ikisi benim laboratuvarımda sürdürülüyor.

FMRI'dan daha ileri metotlara ihtiyacımız olduğunu söylediniz. Ne yönde ilerleyeceğinizi düşünüyorsunuz bu çalışmaların?

FMRI'nın en önemli özelliği insan beyninde çalışabilmek ve beynin çalışmasını yüksek çözünürlüklü olarak görüntülemek. Ama ne kadar yüksek diye sormak lazım. Şu anda her nöronu göremiyoruz. Şu anda bizim görebildiğimiz, birkaç bin nöronun birlikte çalışması. Çözünürlüğü artırma ve nöron seviyesinde görüntü elde etmemiz lazım. Şu anda bu seviyeye gelebileceğimizi düşünmüyoruz ama tabii ilimde hiçbir zaman bu olmaz demek lazım çünkü ortaya yeni bir buluş çıkabilir. Gelişmiş beyinlerde birçok nöron aynı işi yaparlar ve bunlar belli bir yerde beraber oluşurlar. Bir ensemble aktivitesi vardır. Biz çok basit hesaplar yapabilen bu ensemble aktivite-

sini ölçebilmek için çaba gösteriyoruz. Burada başarı elde ettik, iletirmek için çalışıyoruz. Tek nöron seviyesine gelebilmek için MR değil başka teknolojiler kullanmamız ve bu teknolojilerle MR'dan gelen bilgiyi birleştirebilmemiz lazım.

Tek nöron seviyesinde görüntüleme için bir tarih öngörüsünde bulunabilir misiniz?

Bence beyin çalışmalarında önümüzdeki 10 sene içinde büyük patlamalar olacak. Her memlekette yatırımlar artıyor. Bugün Avrupa'nın da Obama Brain Initiative benzeri bir girişimi var, "Human Brain Project"... Çin bu konuda çok büyük yatırım yapıyor. Teknolojide de çok büyük ilgi var beyne karşı. Yapay zekâ bugün beyni taklit etmeye çalışıyor. Beynin nasıl çalıştığını görmek için bazı ilim adamları da yapay zekâdan öğrendikleri ile beyni çalışmayı düşünüyorlar. Çok ilginç bir 10 yıl bizi bekliyor diyebilirim.

Siz aynı zamanda Human Connectome Project'in iki liderinden birisiniz. Bu projede geline aşamayı bize anlatabilir misiniz?

Human Connectome Project (HCP) beş sene evvel başladı. Washington Üniversitesi'nden David Van Essen ile birlikte projenin iki liderinden biri benim. Projedeki bütün teknolojiler benim laboratuvarımdan geldi. Projenin ilk beş senelik kısmı bitmek üzere. Bu proje kapsamında 1200 kişiyi çok detaylı bir şekilde görüntüledik. İlerleyen safhalarda bu deneklerin genetik analizlerini yapacağız. En önemlisi de bu verilerin hepsi halka açık. Her ülkeden ilim insanları bu verileri alabilirler ve üzerinde çalışabilirler. Hatta şu anda bile enteresan buluşlar ortaya çıkıyor. Mesele insan beynindeki devrelerin aynı parmak izi gibi kişiye özel olduğunu gördük. Bu proje şimdi değişik bir safhaya girdi, iki önemli konuya yönelecek. Birincisi, insan beyninin çocukluktan itibaren gelişmesi, ikincisi de yaşlılık dönemi... Bunu HCP Lifespan olarak adlandırdık. Halen planlama safhasında. Teknolojide bazı değişiklikler yapıyoruz, bu yaz çalışmaları tamamlayıp sonbahardan itibaren tekrar görüntüleme almayı hedefliyoruz.

Türkiye'deki MR çalışmaları hakkında bilgi sahibi misiniz? Buradaki çalışmaları takip edebiliyor musunuz?

Türkiye'deki çalışmaları biraz takip edebiliyorum, her şeyi biliyorum diyemem. MR konusunda bir merkez kuruldu, MR kullanarak çalışma yapanların sayısı arttı, hem MR çekiminde hem de MR'dan gelen görüntüleri inceleme konusunda çalışmalar var. Bu konuda da Türk isimleri gittikçe artıyor. Mesela benim laboratuvarımda lisans eğitimini hatta doktorasını Türkiye'de tamamlamış üç kişi çalışıyor. Türkiye bugün büyük

aşamalar kaydetmiş bir ülke... Fakat şunu hiçbir zaman unutmamak lazım; yaratıcılığa önem veren toplumlar ön planda olacak, başarılı olacak. Bizim de bunu başarabilmek için ilme büyük yatırım yapmamız, ilim adamlarını Türkiye'de yetiştirip Türkiye'de çalışmalarını sağlamamız lazım. Başarılı Türk ilim adamlarının sayısı artıyor ama bazıları geri dönüyor olsa da baktığınızda işlerinin büyük bir kısmını ya dışarda yapmışlar ya da hala dışarıda çalışıyorlar. İlk kez bir Nobel Ödülü gördük bir Türk ilim adamından ve bunlar harika gelişmeler. Ve çok daha ileriye gitmemiz lazım. Ama bunu övünmek için, yarışmak için değil, toplum için yapmalıyız. İleride "otomobil, uçak, füze imal ediyoruz" diye övünmek yetmeyecek. Çünkü bugünkü otomobil geleceğin otomobili değil, bugünkü füze geleceğin füzesi değil. Geleceğin başarılı toplumları ilmi, yeni bilgiyi yaratan toplumlar olacak. Bunu yapabilmek için de ilimin desteklendiği bir ortam gerekiyor.

Vehbi Koç Ödülü'ne layık görülmeniz konusunda ne hissettiniz? Ödülün sizin için önemini öğrenebilir miyiz?

Vehbi Koç Ödülü benim için hem kişisel olarak çok önemli, hem de Türkiye'deki gelişmeleri göstermesi açısından çok önemli. Öncelikle kendi memleketimden gelmesi sebebiyle beni çok sevindiren bir ödül oldu. Bunun ötesinde hem Koç Ailesinin hem de Vehbi Koç Vakfı'nın ilme böyle bir destek vermeleri beni çok memnun etti.

PROF. DR. KAMİL UĞURBİL RÖPORTAJINDAN ÖNE ÇIKANLAR

MERAK EDİYORUM

Bence beyin çalışmalarında önümüzdeki 10 sene içinde büyük patlamalar olacak. Dünyanın her yerinde bu alana büyük yatırımlar yapılıyor. Bu nedenle çok ilginç bir 10 yıl bizi bekliyor. Bu gelişmeleri merakla bekliyorum.

TEŞEKKÜR EDİYORUM

Böyle bir ödülün kendi memleketimden gelmesi beni çok sevindirdi. Bu yüzden hem Koç Ailesi'nin hem de Vehbi Koç Vakfı'nın ilme böyle bir destek vermeleri beni çok memnun etti.

ÜMİT EDİYORUM

Geleceğin başarılı toplumları ilmi, yeni bilgiyi yaratan toplumlar olacak. Bun yapabilmek için de ilimin desteklendiği bir ortam gerekiyor.

GELECEKTE OYUNU “ENERJİ DEPOLARI” DEĞİŞTİRECEK

29. ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER TOPLANTISI'NA KONUŞMACI OLARAK KATILAN GİRİŞİMCİ MÜHENDİS SİYA XUZA, ENERJİ ALANINDA GERÇEKLEŞTİRDİĞİ ÇALIŞMALARINI VE ENERJİ SEKTÖRÜNDEKİ GELECEK ÖNGÖRÜLERİNİ BİZDEN HABERLER DERGİSİ İÇİN ANLATTI.

► Cenk Sarıoğlu

Henüz 26 yaşında genç bir girişimci Siya Xuza... Genç yaşına rağmen çalışmaları ve fikirleriyle Afrika'dan adını dünyaya duyurmayı başarmış bir isim. Gelecekte dünyanın yaşayacağı tehlikeler arasında ilk sıraya koyduğu enerji üzerine çalışmalar yürüten Siya Xuza, günümüzün hızlı değişen koşulları nedeniyle enerji alanında da gelecekte devrimsel değişimler olacağına inandığını söylüyor. Gelecekte oyunu değiştiren unsurun enerji depolarından geçeceğini belirten Xuza, “Depo bataryaları ve yakıt hücreleri geleceğimizi inşa edecek. Yakıt hücreleri sabit enerji, elektrik tesisleri ve şirketler için büyük bir pazar oluşturacak. Enerji özerkliği kavramı da bu teknolojilerden doğacak” diyor.

Çok küçük yaştan itibaren enerji çözümleri konusunda düşünmeye başladınız. Hatta dünyaca tanınmanızı sağlayan roket yakıtınızı annenizin mutfağında geliştirdiniz. Sizi bu kadar genç yaşta enerji alanında çözüm arayışına yönelten temel motivasyon ne oldu? Bugün aynı heyecanı ve motivasyonu hissediyor musunuz?

Bugünkü motivasyonum Afrika ve dünyanın geri kalanına yetecek enerji yolları bulmak. İnsanlığı bekleyen en büyük iki tehlikeden biri iklim değişikliği, diğeri ise enerji sıkıntısı. Ardından da su sıkıntısı geliyor. Beş yaşından beri yenilik ve icat geliştirme tutkusu olan biriyim. Bugün bu tutkuyu gelecek nesle enerji sağlayacak teknolojiler üzerine düşünmek üzere kullanıyorum. Günümüzde küresel nüfus büyüme oranı çok yüksek, bu oranla elimizdeki kaynaklar gittikçe daha kısıtlı kalacak. Bu sebeple, karbon ekonomisini düşürmeye odaklı bir düşünce yapısına geçeceğimiz gelecek için birkaç önemli fikirden birine katkıda bulunmaktan çok memnunum.

2012'de bir röportajınızda bundan sonraki hedefinizin konutları enerji santraline dönüştürmek olduğunu söylemişsiniz. Sizi bu hedefe yönelten etmenler nelerdi? Aradan geçen üç yıllık sürede bu hedefinize ilişkin nasıl bir yol izlediniz?

Dünya değişiyor. Kişisel bir dünyada yaşıyoruz. Örneğin bugün herkesin bir bilgisayarı var, 20 yıl önce sadece büyük şirketler ve organizasyonlar yüksek miktardaki verilerini yönetmek için bilgisayar kullanıyordu. Kimse insanların günlük hayatta bilgisayar kullanacağını tahmin etmiyordu. Bill Gates hariç... Basında da aynı şekilde; medya eskiden büyük şirketler tarafından kontrol ediliyordu. Bugün Facebook ve Instagram gibi sosyal medya platformları sayesinde artık herkesin kendi medya kanalı var. İletişim sabit hatlardan mobil telefonlara geçti. Bu örneklerdeki gibi bir değişimin enerji alanında da olacağına inanıyorum ben. Enerji anlamında mevcut modelde kişiler bir tesisten elektrik alıyor ve bu süreçte hiçbir kontrol yok. Bana göre yakıt hücreleri bu durumu değiştiren unsur olacak. Yakıt hücreleri anında enerji üretebilmenizi sağlayacak. Elektrik merkezden dağıtan yakıt hücreleri olduğunda, her hane bir elektrik tesisine dönüşebilir. Herkesin evine bilgisayar konan bir dünyada, bu bahsettiğim değişimin olmaması için bir neden göremiyorum. Zamanlama açısından bir tarih veremem çünkü geliştiricilerin üzerinde baskı yaratır. Ama gerçekçi bir tahminle, önümüzde on yılda gerçekleşeceğini söyleyebilirim. Fikrin bilimsel

olarak uygun olduğuna, bir sonraki aşama olan mühendislik kriterlerinin de ölçeklenebilirlik, uygulanabilirlik ve uygun maliyet açısından zamanla çözüleceğine inanıyorum. Enerji özerkliğinin gerçekleşmek zorunda olduğuna inanıyorum çünkü dünyayı ancak daha düşük karbon içeren bir gelecek kurtarır.

Africa 2.0 Enerji Danışma Kurulu'nun en genç üyesi olarak Afrika'nın enerji kaynaklarının verimli kullanımını konusunda nasıl bir strateji öngörüyorsunuz?

Afrika'nın bir karma strateji geliştirmesi gerekiyor. Öncelikle elektrığe erişimi olmayan 550 milyondan fazla insanın enerji tedariği sorununa çözüm bulmalıyız. Taban elektrik yükünü karşılayabilmek için önce eldeki doğal kaynakları, doğalgazı kullanmanın yollarına bakmalıyız. Sonra doğalgaz ve güneş enerjisi gibi kıtada bol bulunan yakıtları kullanarak elektrik üretmeyi mümkün kılan yakıt hücreleri gibi yenilikçi teknolojilere yönelmeliyiz. Afrika'nın bir sıçrayış yaşama potansiyeli olduğuna inanıyorum. Kalkınma için gereken en iyi teknolojilere hızlı adaptasyon gibi bir gücümüz var. Altyapımız olmadığından, Africa 2.0 hareketi ile Afrika'yı yeni bir enerji çağına taşıyacak yenilikleri desteklemeliyiz. Bundan 20 yıl önce Afrika'da kimse sabit telefon hattı kullanmıyordu. Ancak Afrikalılar olarak sabit hattı es geçip, doğrudan cep telefonu kullanmaya başladık. Bugün Afrika telekomünikasyon sektörü dünyada en hızlı büyüme rakamlarından birine ulaşıyor. Aynı eğilimin enerji sektöründe de görülebileceğini düşünüyorum.

Enerji devrimi nereden gelecek?

Bugün enerjide dönüşüm sürecinden geçiyoruz. Fosil enerjiden, çevreyi daha az kirlüten enerji kullanımına geçiş sürecinde, yenilikçiler için benzersiz fırsatlar olduğunu düşünüyorum. Oyunu değiştiren unsur bence enerji depolamadan gelecek. Depo batrıleri ve yakıt hücreleri geleceğimizi inşa edecek. Yakıt hücreleri sabit enerji, elektrik tesisleri ve şirketler için büyük bir pazar oluşturacak. Enerji özerkliği kavramı da bu teknolojilerden doğacak.

NASA'ya bağlı Lincoln Laboratuvarı, Jüpiter yakınlarındaki asteroid kuşağında yer alan bir küçük gezegene sizin adınızı verdi. Öncelikle bir gezegene isim vermek nasıl bir duygu?

Intel Bilim ve Mühendislik Fuarı'ndayken haberi aldım. Çocukken roket yapıp yıldızlara gitmeyi hayal eden biri olarak çok mahcup olduğumu söyleyebilirim. Ancak bu başarının benden öte bir anlamı var. Kendinizi bir işe

SIYA XUZA RÖPORTAJINDAN ÖNE ÇIKANLAR

İNANIYORUM!

"Elektrik merkezden dağıtan yakıt hücreleri olduğunda, her hane bir elektrik tesisine dönüşebilir. Herkesin evine bilgisayar konan bir dünyada, bu bahsettiğim değişimin olmaması için bir neden göremiyorum."

HAYALLERİN SINIRI YOK!

"Bir gezegene ismim verilmesinin çocukken roket yapıp yıldızlara gitmeyi hayal eden biri olarak beni mahcup ettiğini söyleyebilirim. Ancak bu bana kendinizi bir işe adarsanız, sıkı çalışma ve iyi odaklanmanın karşılığını bulursunuz anlamını gösteriyor."

İLHAM KAYNAĞIM!

"Nelson Mandela sadece Afrikalılar için değil tüm dünya için bir rol modelidir. Hayatında pek çok başarı oldu ama ben en çok Güney Afrika halkında kurduğu büyük liderliğine hayranım. Yeni engelleri aşma konusunda bana her zaman ilham olmuştur."

“
Afrika’yı
Afrikalıların
hayatları boyunca
kalmak istediği
ve kaderlerini
kendilerinin
çizdiği bir kıtaya
dönüştürmek
istiyorum. Bu
hayalimde
Mandela, annem,
Steve Jobs gibi
pek çok yenilikçi
insanın etkisi
olmuştur.

adarsanız, sıkı çalışma ve iyi odaklanmanın karşılığını bulursunuz anlamını gösteriyor bence. Hayallerin sınırı yok!

Peki bu başarı size yeni sorumluluklar yükledi mi?

Hayır, hala çok gencim ve daha önümde uzun bir yol var. Sahip olduğum fırsatlar ve yaşam için minnettarım ve nihai hedefim olan enerji alanındaki mevcut çalışmalarımı dünyaya bir miras olarak bırakma amacım için çalışmaya devam ediyorum.

Siyasete ilgi duyuyor musunuz? İleride bir siyasetçi olarak ülkenize hizmet etmeyi düşünür müsünüz?

Hiç belli olmaz. Bunu düşünmek için henüz genç olduğumu düşünüyorum. Ben çok çalışıp işimi büyültmeye odaklanıyorum. Afrika’dan çıkıp küresel ölçeğe ulaşmasını umduğum bir işim var. Hedefim bir şirket kurup, çalışan istihdam edip dünyanın enerji sorununa çözüm sunabilmek. Şu an siyaset benim için bir hedef değil ancak ciddi bir talep olsa değerlendirebilirim.

MANDELA TÜM DÜNYA İÇİN ROL MODELDİR

Güney Afrika’nın büyük lideri Tata Mandela’nın ve mücadelesinin sizin hayatınızda nasıl bir yeri var? Başarılarınızda onun ve arkadaşlarının mücadelesinin katkısı olduğunu düşünüyor musunuz?

Kesinlikle, Nelson Mandela sadece Afrikalılar için değil tüm dünya için bir rol modelidir. Hayatında pek çok başarısı oldu ama ben en çok Güney Afrika hakkında kurduğu büyük liderliğine hayranım. Yeni engelleri aşma konusunda bana her zaman ilham olmuştur. Benim engelim, Afrika’yı endüstriyel çağa taşımak. Afrika’nın yalnız doğal kaynaklarıyla değil, dünyayı değiştirecek inovatif fikirleri ve ürünleriyle tanındığı günü hayal ediyorum. Daha da önemlisi, Afrika’yı Afrikalıların hayatları boyunca kalmak istediği ve kaderlerini kendilerinin çizdiği bir kıtaya dönüştürmek istiyorum. Bu hayalimde Mandela, annem, Steve Jobs gibi pek çok yenilikçi insanın etkisi olmuştur.

PAYLAŞIMIN
MOTİVASYONU

AVRUPA

%58

Tasarruf

%53

Çevreye katkı

%52

Ek gelir

%47

Dayanışma

TÜRKİYE

%67

Tasarruf

%67

Ek gelir

%65

Dayanışma

%64

Çevreye katkı

üzerine kurulu. Mekan ve araç paylaşımını iş modeline dönüştüren Uber ve Airbnb, bugün paylaşım ekonomisinin sisteme kazandırdığı milyar dolarlık şirketler olarak öne çıkıyor. Konutların ve araçların atıl kaldıkları dönemi ekonomiye kazandırma fikrinden yola çıkan bu iki girişimin ortak özelliği ise konvansiyonel otel ya da taksi hizmetlerine göre daha uygun fiyatlarla hizmet sunmaları.

Travis Kalanick ve Garrett Camp adlı iki yakın arkadaşın Fransa'nın başkenti Paris'e yaptıkları bir yolculuk esnasında yağmur altında uzun süre taksi beklemelerinin ardından geliştirdikleri Uber, bugün 50 milyar dolar değer biçilen, gelirleri 10 milyar dolara ulaşan, 58 ülkede ve 300 şehirde hizmet veren dev bir şirkete dönüştü.

Airbnb'nin hikayesi de yine iki genç girişimci Joe Gebbia ve Brian Chesky'nin, San Francisco'da bütün otellerin dolu olduğu bir dönemde oturma odalarına üç şişme yatak koyup kiralamalarıyla başlıyor. Ertesi gün airbedandbreakfast.com adlı web sitesini hazırlayan ikili, ilk büyük işlerini ABD seçimleri sırasında Başkan adaylarının gittikleri şehirlerde takipçilerinin konaklama sorununu çözerek yapıyorlar. Bugün Airbnb'nin değeri de 10 milyar dolar olarak ifade ediliyor. Taksi

şoförleri dünyanın dört bir yanında Uber'i protesto ederken, Airbnb de konaklama profesyonelleri tarafından eleştiriliyor. Ancak, yeni dönemin ürünü olan bu iki girişim artık geri döndürülemez bir şekilde hayatımıza girmiş durumda.

SOSYALLEŞME YÖNTEMİ

Paylaşım ekonomisinin tek motivasyonu tasarruf değil elbet. Tüketim alışkanlıklarının ekolojik etkilerini fark eden, gelir dağılımındaki bozukluğa olumlu katkıda bulunmak isteyen, hatta sadece sosyalleşmek amacıyla paylaşmayı tercih eden yeni bir nesil yetişiyor.

Ek gelire ihtiyacı olduğu için değil yeni insanlarla tanışmak amacıyla odasını ya da couchsurfing.com sistemindeki gibi, kanepesini paylaşanların sayısı her geçen gün artıyor. Tatile çıkarken otomobilin iki koltuğunu yeni insanlarla paylaşmak yeni ilişkilere zemin hazırlayabildiği gibi doğrudan aracınızı da paylaşabiliyorsunuz.

Doğa dostu, hatta çevreci saikler de paylaşımı tetikleyen unsurlardan. Araç paylaşımı, yakıt tüketimini azaltarak sera gazı emisyonlarının azalmasını sağlıyor. Aynı şekilde garaj ve otopark paylaşımı, bisiklet paylaşımı da

trafiğin azalmasına katkıda bulunuyor. Hatta bazı yerel yönetimler, trafiği ve hava kirliliğini azaltmak adına 2 ve daha fazla insanın bulunduğu araçlar için tercihli şerit uygulaması başlatmış durumda.

“KAYITDIŞI”NIN YENİ BİÇİMİ Mİ?

Paylaşım ekonomisinde her şey tozpembe görünse de bazı temel sorunlara halen çözüm bulunabilmiş değil. Bunların başında tüketici haklarının korunması geliyor. Avrupa ve ABD’de olduğu gibi Türkiye’de paylaşım ekonomisi aracılığıyla sunulan mal, hizmet servislerin tüketicilere sunulmasını düzenleyen yasal alt yapılar henüz oluşmuş değil.

Yine paylaşım ekonomisi çerçevesinde sunulan mal ve hizmetler, merkezi ve yerel otoritelerin denetimi dışında kalıyor. Sistem teknolojiye paralel bir hızla dönüşürken, düzenlemeler aynı hızda güncellenmediği için istismara açık bir alan oluşturuyor. Bu istismar alanlarının ilki maddi kazançların vergilendirilmiyor olması. Bundan daha da önemlisi, kullanıcıların ve kullandırıcıların güvenliği önemli bir risk unsuru olarak çözüm bekliyor. Sistem kendi içinde bu riskleri azaltan çözümler üretse de yasal altyapının paylaşım ekonomisini de içerecek şekilde düzenlenmesi gerekiyor.

TÜRKİYE PAYLAŞIM EKONOMİSİNİ SEVDİ

2015 yılının Eylül ayında Hollandalı bir finans kurumu tarafından 15 ülkede toplam 15 bin ki-

şiyile yürütülen bir araştırmaya göre Türkiye’de paylaşım ekonomisine yönelik ilgi, gelişmiş ülkelerden bile daha üst seviyede. Araştırmaya göre “müşteri” sıfatıyla paylaşım ekonomisine dahil olanların yüzde 9 ile en yüksek orana ulaştığı iki ülkeden biri Türkiye, diğeri ise ABD. Ancak araştırmada asıl şaşırtıcı olan, paylaşım ekonomisinden haberdar olanların 15 ülke arasında yüzde 43 ile en yüksek çıktığı ülkenin de Türkiye olması. Yine gelecek bir yıl içinde paylaşım ekonomisinin ülkesinde daha da gelişeceğine inananların oranının en yüksek olduğu ülke de yüzde 47 ile Türkiye.

Avrupa’da ise tüketicilerin yüzde 27’si paylaşım ekonomisinden haberdar olsalar da dahil olmadıklarını belirtiyorlar. Her üç tüketiciden birinin gelecek yıl paylaşım ekonomisi içinde yer alacağını öngördüğü Avrupa’da son bir yıl içinde sisteme dahil olanların büyük bir çoğunluğu geliri bin Euro ve altında olanlar.

Araştırma, 25 yaş altı genç tüketicilerin paylaşım ekonomisi içinde daha aktif yer alma eğiliminde olduklarını gösteriyor. Ancak yine de bu sistemden en fazla yararlananlar 25-34 yaş aralığında yer alan tüketicilerden oluşuyor. Bu yaş grubundakilerin yüzde 41’i bir yıl içinde paylaşım ekonomisine katılabileceklerini belirtiyor. Yaş ilerledikçe paylaşımın önemi de azalıyor. 55 yaş ve üzeri katılımcılarda ise önümüzdeki bir yıl içerisinde paylaşım ekonomisine katılım öngörüsü yüzde 24’e kadar geriliyor.

“Avrupa’da paylaşım ekonomisinin büyüklüğünün Gayrisafi Milli Hasıla’nın yaklaşık yüzde 4’üne ulaştığı belirtiliyor.”

EDİTÖRÜN SEÇİMİYLE TÜRKİYE’DEN ÇIKAN İLGİNÇ ÖRNEKLER

Zumbara.com

Zumbara para yerine zamanın kullanıldığı, yetenek ve tecrübelerin paylaşıldığı bir sistem. Genellikle ders verme, çocuk bakımı, çim biçme, ev taşınması ya da tadilatı gibi paylaşımlar yapıyor.

esyakutuphanesi.com

Eşya Kütüphanesi, ödünç vermek üzerine kurulu. Elektronik aletler, tatil ve kamp malzemeleri, merdiven ve el aletleri gibi kullanılıp geri verecek eşyaların paylaşımını sağlıyor.

Verrrr.com

Adından da anlaşılabilirliği gibi verrrr.com kullanmadığınız hatta kurtulmak istediğiniz eşyaları ihtiyacı olana ulaştırmayı sağlıyor. Sitede en çok giysiler sunuluyor.

Birliktegit.com

Bir araç paylaşım sitesi olan Birliktegit’in farkı, üniversite öğrencilerine yönelik olması. Yaklaşık 2 bin 500 üyesi bulunan site sayesinde, öğrenciler kampüslere tek araçla birlikte gidebiliyorlar.

Zumbara

esya
KÜTÜPHANESİ

VERRR

birliktegit.com

İKLİM DEĞİŞİKLİĞİ VE KARBON VERGİSİ

DÜNYANIN SAHİP OLDUĞU KARBON SALIM KOTASININ HER GEÇEN YIL DOLMASI, KARBON SALIMININ AZALTILMASI YOLUNDA TAAHHÜT ALTINA GİRMİŞ ÜLKELERDE, ŞİRKETLERE CİDDİ SORUMLULUKLAR GETİRMEKTEDİR.

► Koç Topluluğu Çevre Kurulu Üyeleri

Ceyda Ergi Kaytmaz - Thy Opet Çevre ve Kalite Müdürü

İlksen Önbilgin - Tüpraş Çevre Müdürü

Volkan Yener - Entek Satış Geliştirme Sorumlusu

1 Kyoto Protokolü'nde sera gazları Karbondioksit (CO₂), Metan (CH₄), Nitröz Oksit (N₂O), Hidroflorokarbonlar (HFCs), Perflorokarbonlar (PFCs) ve Kükürthekzaförür (SF₆) şeklinde belirlenmiştir.

Koç Topluluğu Çevre Kurulu'nun alt çalışma gruplarından biri olan "İklim Değişikliği" grubunun amacı, ulusal ve uluslararası gelişmeleri takip ederek Topluluk şirketlerini etkilemesi muhtemel konularda bilgilendirme yapmak ve gerekiyor ise yeni projeler geliştirmektir. Bu kapsamda karbon vergilendirme, fiyatlandırma ve ticarileştirme konularındaki gelişmeler Kurulumuz tarafından, büyük önemle takip edilmektedir. Karbon vergilerine yönelik tartışmalar da, 1990'lı yılların başında sera gazlarının¹ etkisi olduğu bilinen iklim değişikliğinin ortaya çıkması ile başlamıştır. Günümüze gelindiğinde, çevre sorunlarının ciddi boyutlara ulaşması, sürdürülebilir çevre kavramını tehlikeye sokarken, ülkelerin acil olarak önlem almalarını zorunlu kılmıştır. Bu amaçla ülkeler, karbon vergisini çevre politikalarında alternatif olarak değerlendirmişlerdir.

Karbon vergisi, sera gazlarının neden olduğu olumsuzlukların ortadan kaldırılması amacıyla gündeme gelmiş bir mali araçtır. Sera gazları içerisinde en büyük payı karbondioksit (CO₂) gazı oluşturur. Karbon vergisi, CO₂ emisyonunu azaltmak amacıyla, tüketilen fosil yakıtın içerdiği karbon miktarına bağlı olarak alınan bir emisyon vergisi olarak da tanımlanabilir. Oluşan emisyonun neden olduğu zararın ölçülmesi güç olduğu için üç tür emisyon vergisi uygulanmakta ve vergi matrahı da bu türlere göre tanımlanmaktadır.

Bunlar;

- Her bir fosil yakıtın yandığında salınan karbon emisyonu miktarıyla orantılı olarak belirlenen vergi
- Bir ton CO₂ emisyonu için belirlenen vergi
- Tüketilen enerji miktarına ve önceden belirlenmiş olan bazı ortak enerji birimlerine bağlı olarak alınan vergi şeklinde sınıflandırılabilir.

Çevre vergilerinin esas amacı kirliliği azaltmak ve doğal kaynakları korumaktır. Aynı zamanda karbon vergisi, fosil yakıtların her alanda kullanılması nedeni ile kamu için önemli bir gelir kaynağı olarak değerlendirilebilir. Bununla birlikte işletmeler açısından ekstra bir maliyet anlamına gelmektedir. İşletmeler, enerjinin daha etkin kullanıldığı yeni teknolojiler ve daha az karbon yoğun yakıt kullanımı ile emisyonu azaltmaya yönelik yatırımlar yapacaklardır. Karbon vergisinde sabit fiyat uygulaması uygulanabilirlik açısından kolay bir yöntemdir. Genelde enerji vergilendirme politikaları gibi var olan vergilendirme yapısına entegre edilir ve sadece emisyonun raporlanmasını gerektirir. Vergilendirmede önemli olan konu elde edilen gelirin çevreyi koruma amacına hizmet etmesidir. Vergi gelirlerinin genellikle 3 farklı amaç

için kullanılabileceği değerlendirilmektedir.

- Karbon azaltım programları
- Çevreci amaçlar doğrultusundaki diğer vergi indirimleri
- Merkezi hükümet bütçesine gelir amaçlanabilir.

Karbon fiyatlandırma enstrümanları değerlendirildiğinde, karbon vergisine alternatif bir uygulama da karbon ticaretidir. Karbon ticareti, emisyonların toplam miktarını azaltan daha teknik bir uygulamadır. Bu kapsamda 3 adet senaryo geliştirilmiştir:

- Üretimi nedeni ile sera gazı salımı yapan bir şirket, üretime devam edebilmesi için sera gazı limitini aşmak durumunda kaldığında, daha az salım yapan şirketten salım hakkı alarak limitini genişletir ve sera gazı salımına rağmen üretimi ne devam eder.
- Sera gazı salımına neden olan bir şirket, sera gazı limitini aşmadığında, kalan kotasını bir sonraki yıla saklayabilir ya da karbon piyasasında satabilir.
- Sera gazı salımına neden olan şirket, farklı ülkeler ve bölgelerde sera gazı azaltım projelerine yatırım yaparak elde edebileceği kredilerle kotasını genişletebilir ya da bunları piyasada satabilir.

Bu noktada, karbon vergisi ve karbon (emisyon) ticaret sistemi arasındaki temel fark; vergilendirmede, devlet fiyatı belirler ve emisyon miktarına bir sınırlama getirmez. Emisyon ticaret sisteminde ise devlet emisyon miktarını sınırlandırır ve karbon fiyatını piyasa belirler. Başka bir deyişle vergi, kirliliğe fiyat biçer. Ticari sistemler, kirlilik miktarını kontrol altında tutmaya çalışır.

Dünya genelinde, karbon fiyatlandırma sistemleri incelendiğinde, yaklaşık 20 yıldır uygulamada olan karbon vergisinin öncülüğünü İskandinav ülkelerinin yaptığı görülmektedir. Karbon vergisi, ilk olarak 1990 yılında Finlandiya'da uygulanmıştır. Tablo 1'de karbon fiyatlandırma sistemlerinin küresel bazda genel görünümüne yer verilmiştir.

Türkiye'nin karbon salımı konusunda gidişatına bakıldığında, yıllar itibarı ile artış gösterdiği görülmektedir. Türkiye, Avrupa ortalamasının altında olmakla birlikte dünya ortalamasına 2014 yılında ulaşmıştır. Şekil 1'de Türkiye'nin karbon salımı konusunda durumu görülmektedir.

Dünyanın 2°C lik küresel ısınma eşiğinin altında kalabilmesi için sahip olduğu karbon salım kotası her geçen yıl dolmaktadır. Bu durum, karbon salımının azaltılması yolunda taahhüt altına girmiş ve karbon vergisi ve/veya sınırlamasını

TABLO 1:

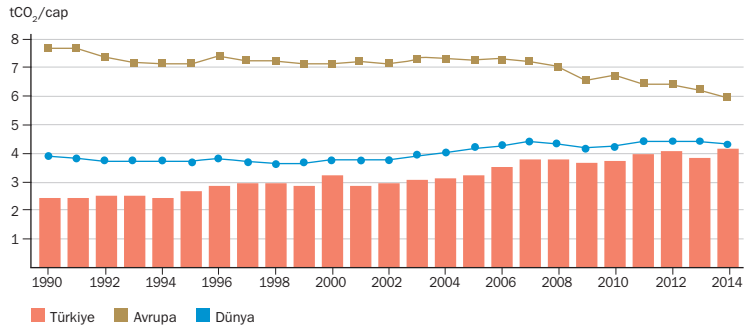
DÜNYADA KARBON FİYATLANDIRMA SİSTEMLERİ GENEL GÖRÜNÜMÜ

ÜLKE/BİRLİK/ EYALET/ŞEHİR	ONAY TARİHİ	KARBON FİYATLANDIRMA ENSTRÜMANI	KARBON FİYATI** (US DOLAR/TON CO ₂)
Finlandiya	1990	Karbon Vergisi	48-64
İsveç	1991	Karbon Vergisi	130
Slovenya	1996	Karbon Vergisi	19
Avrupa Birliği	2005	Emisyon Ticareti	9
İsviçre	2008	Karbon Vergisi	62
Şangay	2013	Emisyon Ticareti	2
Pekin	2013	Emisyon Ticareti	7
Fransa	2014	Karbon Vergisi	16

**Sektörler, muafiyetler, dağıtım yöntemleri gibi faktörler fiyatları belirleyen unsurlar arasında bulunup ülkeden ülkeye farklılık göstermektedir. Bu yüzden fiyatlar kendi içlerinde karşılaştırılabilir değildir.

ŞEKİL 1:

TÜRKİYE'NİN KARBON SALIMI KONUSUNDA DURUMU

Kaynak: Dünya Enerji Konseyi, ENERDATA

kabul eden ülkelerde, şirketlere çevresel tedbirler anlamında ciddi sorumluluklar getirmektedir. Türkiye'de, Çevre ve Şehircilik Bakanlığı PMR (Karbon Piyasalarına Hazırlık Ortaklığı) projesi kapsamında "Emisyon Ticaret Sistemi Tasarım Unsurları" üzerine çalıştaylar düzenlemektedir. Önümüzdeki yıllarda, karbonun fiyatlandırılması ülkemizde uygulamaya alındığında, Türk şirketlerini iki alternatif beklemektedir. Şirketler ya karbon vergisi ödeyecekler ya da karbon salımlarını sınırlayıp karbon ticareti yapacaklardır. Ayrıca Türkiye için iki sistemin kısmen kullanıldığı hibrid bir model de değerlendirilen olasılıklar arasında bulunmaktadır. Olası karbon yaptırımları, şirketlerin, hidroelektrik, rüzgar, güneş gibi karbon sıfır olan yenilenebilir enerji kaynaklarına talebini artıracaktır. Bu nedenle, şirketlerin orta vadede maruz kalabilecekleri karbon yaptırımlarından dolayı öncelikle emisyonlarını azaltmaya yönelik çalışmalara ağırlık vermeleri, sıfır karbon stratejileri geliştirmeleri, karbon vergisi ve karbon ticareti uygulamalarını yakından takip ederek gerekli yatırımlarını tamamlamaları, rekabet güçlerini koruyabilmeleri anlamında kritik önem arz etmektedir.

Türkiye, karbon salımı konusunda, Avrupa ortalamasının altında olmakla birlikte, 2014 yılında, dünya ortalamasına ulaşmıştır.

TÜRKİYE, MUTLULUK SIRALAMASINDA 78.

ABD'deki Columbia Üniversitesi'nin BM Sürdürülebilir Kalkınma Çözümleri Ağı için Kanada İleri Araştırmalar Enstitüsü'nün desteği ile birlikte hazırladığı Dünya Mutluluk Raporu'na göre dünyanın en mutlu vatandaşları İskandinav ülkelerinde yaşıyor. 78. sıradaki Türkiye, 157 ülkeden oluşan listenin tam ortasında yer alırken, dünyanın en mutsuz ülkeleri Burundi ve Suriye.

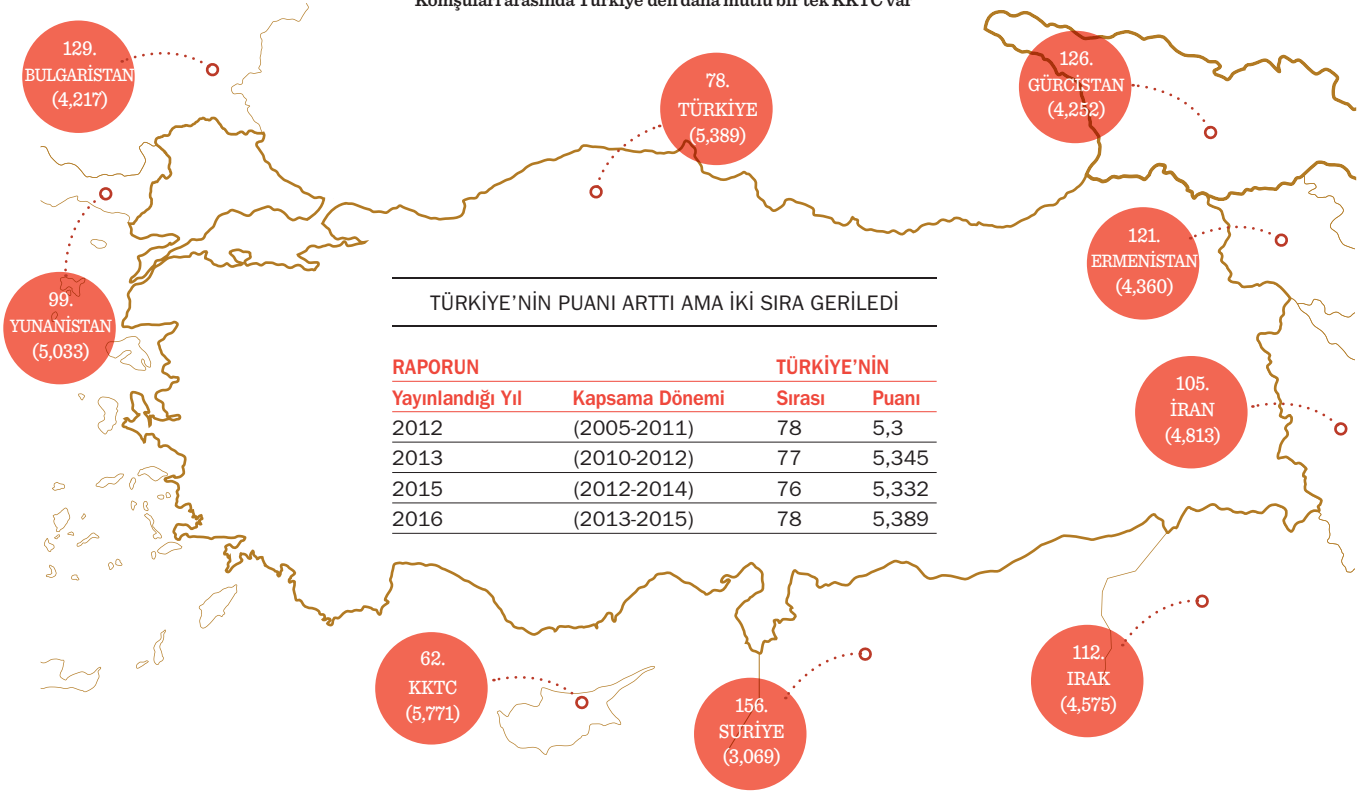
RAPOR NASIL HAZIRLANIYOR?

Her yıl, Gallup araştırma şirketi tarafından 157 ülkede anket yapılıyor. Ankete katılanlardan hayatlarını 1 ile 10 arasında derecelendirmesi isteniyor. Anket sonuçları 6 ana başlık altında toplanıyor.

► Cenk Saroğlu

TÜRKİYE VE KOMŞULARI

Komşuları arasında Türkiye'den daha mutlu bir tek KKTC var

TÜRKİYE'NİN PUANI ARTTI AMA İKİ SIRA GERİLEDİ

RAPORUN		TÜRKİYE'NİN
Yayınlandığı Yıl	Kapsama Dönemi	Sırası
2012	(2005-2011)	78
2013	(2010-2012)	77
2015	(2012-2014)	76
2016	(2013-2015)	78

DÜNYANIN EN MUTLU ÜLKELERİ*

ÜLKE	PUAN
1. Danimarka	(7.526)
2. İsviçre	(7.509)
3. İzlanda	(7.501)
4. Norveç	(7.498)
5. Finlandiya	(7.413)
6. Kanada	(7.404)
7. Hollanda	(7.339)
8. Yeni Zelanda	(7.334)
9. Avustralya	(7.313)
10. İsveç	(7.291)

*Notlar 10 üzerinden

DÜNYANIN EN MUTSUZ ÜLKELERİ*

ÜLKE	PUAN
157. Burundi	(2.905)
156. Suriye	(3.069)
155. Togo	(3.303)
154. Afganistan	(3.360)
153. Benin	(3.484)
152. Ruanda	(3.515)
151. Gine	(3.607)
150. Liberya	(3.622)
149. Tanzanya	(3.666)
148. Madagaskar	(3.695)

*Notlar 10 üzerinden

SON 10 YILDA MUTLULUĞU EN FAZLA ARTAN 10 ÜLKE

ÜLKE	PUAN
48. Nikaragua	(1.285)
111. Sierra Leone	(1.028)
51. Ekvator	(0.966)
55. Moldova	(0.959)
68. Letonya	(0.872)
24. Şili	(0.826)
45. Slovakya	(0.814)
29. Uruguay	(0.804)
49. Özbekistan	(0.755)
56. Rusya	(0.738)

SON 10 YILDA MUTLULUĞU EN FAZLA AZALAN 10 ÜLKE

ÜLKE	PUAN
99. Yunanistan	(-1.294)
120. Mısır	(-0.996)
34. Suudi Arabistan	(-0.794)
137. Botswana	(-0.765)
44. Venezuela	(-0.762)
147. Yemen	(-0.754)
118. Hindistan	(-0.750)
50. İtalya	(-0.735)
37. İspanya	(-0.711)
123. Ukrayna	(-0.701)

BİZ

40-42

40

PORTRE

Koç Topluluğu İle Çalışmak
Büyük Bir Sinerji

41

NASIL BAŞARDIK

Engelli Ailelerine Destek
Hayaller Engel Tanımaz

42

İNSAN KAYNAKLARI

Flextra 2 Yaşında!

"Ticarette kazanmış olduğumuz en önemli şeylerden biri bize duyulan güven."

KOÇ TOPLULUĞU İLE ÇALIŞMAK BÜYÜK BİR SİNERJİ

2000 MOTORLU TAŞITLAR, 25 YILDIR TOFAŞ AİLESİNİN BİR ÜYESİ... YILLARDIR KOÇ TOPLULUĞU İLE BÜYÜK BİR UYUM İÇERİSİNDE ÇALIŞAN HÜSEYİN BİRİNCİ BU İŞBİRLİĞİNİ VE İŞLETMENİN YENİ ENTEGRE TESİSİNİ ANLATTI.

► Ceren Başaran

Tofaş ile yakaladığınız bu işbirliğini ne zaman başladı?

Fiat ailesinin önemli bir üyesi olan ve hizmet kalitesiyle müşteri memnuniyetinde ilk 10 bayi içinde yer alan 2000 Motorlu Taşıtlar, 1991 yılından bu yana faaliyet gösteriyor. Kuşadası'nda ana bayi olarak yola koyulduk. Küçük bir showroom ile başlayan bayi; servis, ikinci el satış ve sigorta olarak bu yolda devam ediyor.

Bayinizi bir de sizden dinleyelim. Kaç lokasyonda faaliyet gösteriyorsunuz?

Markamızı 25 yıldır en iyi şekilde temsil ettiğimizi düşünüyorum. Her zaman müşteri memnuniyetini ön planda tuttuk ve bundan hiçbir zaman vazgeçmedik. Ticaretimizde kazanmış olduğumuz en önemli şeylerden biri bize duyulan güven. Bu güveni boşa çıkarmamak adına işimizi canla başla çalışarak en iyi şekilde yapmak için çabalyoruz. Bölge olarak Kuşadası, Didim ve Söke'de hizmet veriyoruz.

2000 Motorlu Taşıtlar yeni entegre tesisi hakkında bilgi verir misiniz?

Tesisimiz 2015'in Mayıs ayında açılışını yaptı. Entegre tesisimiz içerisinde 875 metre kare sıfır showroom, 400 metre kare kapalı

showroom, satış, satış sonrası, servis ve yedek parça faaliyetlerini tek çatı altında toplayan, toplam 5 bin metre karelik bir çalışma alanı bulunuyor. Sıfır bir araç almak isteyen müşteri tesisin içine girdiğinde her türlü modeli görme şansına sahipken tesisin büyüklüğünden de etkileniyor. Bu özellikler bize satış kolaylığı sağlarken müşterinin güvenini de kazandırıyor. Tüm bunların yanı sıra ikinci el satış yapmanın avantajlarını da oto ekspresle yaşamaya başladık. Tesise geçtiğimizden bu yana satışlar yüzde 50 artış göstermeye başladı.

Sektörün rekabetini de düşündüğümüzde Koç Topluluğu ile çalışmanın katkılarını nasıl değerlendiriyorsunuz?

Yapılan işle ilgili Koç Holding'le olmak büyük avantajlar sağlıyor. Koç Topluluğu'nun tüm sektörler içerisinde oluşunun da faydalarını yaşıyoruz. En büyük faydalarından biri şirketler arası herkes için büyük bir sinerji sağlaması. Koç Topluluğu'yla olmaktan, onun çatısı altında çalışmaktan gurur duyuyoruz. Beklentiler her sene artarak devam ediyor. İşimizi sürekli geliştirme bilinciyle, bundan sonra da her zaman en yeni teknoloji ve en güncel uygulamaları müşterilerimize sunmaya devam edeceğiz.

2015 YILI EN BAŞARILI KOÇLULAR SÜRECİ 900'E YAKIN PROJENİN DEĞERLENDİRİLMESİ İLE GERÇEKLEŞTİ. 84 ÇALIŞANIMIZIN EN BAŞARILI KOÇLU OLARAK BELİRLENDİĞİ SÜREÇTE PROJE EKİPLERİ ÜST DÜZEY YÖNETİCİLER TOPLANTISI'NDA ÖDÜLLERİNİ ALDILAR. DERGİMİZİN SAYILARINDA SİZE KAZANAN 2 PROJEMİZİ TANITMAKTAN GURUR DUYUYORUZ.

Koç Üniversitesi

Proje Ekibi: Ayfer Elçigil,
Ayşe Ferda Ocakçı,
Güler Başaran, Lale Aysegül
Büyükgöncenç, Tuba Şengül

ENGELLİ AİLELERİNE DESTEK

ÇEVREYE VE TOPLUMA DEĞER KATANLAR KATEGORİSİNDE ÖDÜL ALAN EÇADEM, ENGELLİ AİLELERİNE DESTEK OLURKEN ÇOCUKLARIN GELİŞİMLERİNİ DESTEKLEMİYİ DE AMAÇLIYOR.

Koç Üniversitesi Hemşirelik Yüksekokulu Çocuk Sağlığı ve Hastalıkları öğretim üyeleri tarafından geliştirilen Engelli Çocuk ve Ailelerine Destek Merkezi (EÇADEM), İstanbul Kalkınma Ajansı'ndan alınan destek ile hayata geçirildi. Engelli çocuğa sahip ailelerin fiziksel, psiko-sosyal, duygusal ve ekonomik sorunlarına hassasiyet gösterilerek kurulan bu merkez, engelli çocuklarla ilgilenerek ailelerin kendilerine zaman ayırmasını hedefliyor. Projenin temel amacının engelli çocuğu olan aileye bütüncül bakım vermek ve aile üyelerinin yaşam kalitesini artırmak olduğunu söyleyen Ayfer Elçigil merkezde engelli çocuk, anne ve kardeşlere yönelik sosyal aktiviteler, eğitim-

ler ve danışmanlık hizmetleri verildiğini belirtiyor. Proje sayesinde anneler artık günlük ihtiyaçlarını rahatlıkla karşılayabiliyor ve kendileri ve ailenin diğer üyeleri için zaman ayırabiliyor. Engelli çocuklar ise daha mutlu, sosyal becerileri artmış, agresyonları azalmış bir şekilde evlerine dönüyorlar. EÇADEM'in başarısının yaptıkları işin önemine inanmış bir ekibin bir araya gelerek çalışmasına bağlı olduğunu söyleyen Ayfer Elçigil bir yıllık bir proje olarak başlayan hizmetin Sarıyer Belediyesi ve Koç Üniversitesi tarafından imzalanan bir protokolle sürekli hizmet veren bir kuruma dönüştüğüne dikkat çekiyor.

HAYALLER ENGEL TANIMAZ

ÇEVREYE VE TOPLUMA DEĞER KATANLAR KATEGORİSİNDE TOFAŞ HAYALLER ENGEL TANIMAZ PROJESİ İLE ÖDÜL ALDI.

Tofaş Türk Otomobil Fabrikası A.Ş.

Proje Ekibi: Bilal Ramazanoğlu, Caner Mitmit, Emin Ertuğrul, Emre Uslu, Ersan Erdoğan, Gökhan Aksu, Güngör Güler, Osman Irlaz, Serkan Kınık, Yusuf Yavuz

Proje, Tofaş çalışanlarının bir çay molasında kendi aralarında gerçekleş-tirdiği bir sohbetle başladı. Sohbetin konusu iş kazası sonucu omurilik felci geçiren bir arkadaşlarının sürekli bozulan engelli arabasının bakımının ne kadar maliyetli olduğuydu. Ekibin kendi arasında bu işe nasıl bir çözüm bulunması gerektiğini düşünürken ortaya 'Hayaller Engel Tanımaz' Projesi çıktı. Proje ekibi, engelli bireylerin araçlarını tamir edebilecekleri bir atölye kurarak hem engellilere iş olanağı yarattı hem de tüm engelliler için oldukça maliyetli olan tekerlekli sandalye bakımlarının yapılmasına olanak sağladı. Bu proje ile düzenlenen atölyede 1400'den fazla engelli aracının bakım ve tamirlerinin ücretsiz yapıp sahiplerine ulaştırıldığını söyleyen Bilal Ramazanoğlu farklı birimlerde çalışan proje ekibinin iş saatleri dışında kalan vakitlerde platformun tasarlanması, arıza bakım eğitimlerin verilmesi için çok büyük bir emek harcadığını belirtiyor.

FLEXTRA 2 YAŞINDA!

KOÇ HOLDİNG
İNSAN KAYNAKLARI
DİREKTÖRLÜĞÜ'NÜN ESNEK
VE YENİLİKÇİ UYGULAMALARI
KAPSAMINDA 2015 YILINDA
DEVREYE ALDIĞI ESNEK YAN
FAYDA PROGRAMI FLEXTRA,
KOÇ TOPLULUĞU ŞİRKETLERİNDE
TÜM HIZIYLA YAYGINLAŞMAYA
DEVAM EDİYOR.

Koç Holding İnsan Kaynakları Direktörlüğü'nün yenilikçi çalışmalarıyla hayata geçirilen Flextra, bu yıl yeni şirketler ve uygulama alanlarıyla 2. yaşını kutluyor. Geçtiğimiz yıl 5 şirket ve yaklaşık 7.000 çalışan ile devreye giren, yan faydaları tercih ve ihtiyaçlara göre seçme imkanı sunan FLEXTRA uygulaması, ikinci yılında yeni şirketlerin de katılımıyla 16.000 üzerinde çalışana ulaştı.

Arçelik, Ford Otosan, Tofaş, Tüpraş ve Zetor'da Flextra 2. yılına girerken, bu yıl 13 yeni şirket Flextra'yı çalışanların beğenmesine sunma heyecanını yaşadı. Koç Holding ile birlikte, Arçelik LG, Aygaz, Koç Finans, Koç Holding Emekli ve Yardım Sandığı Vakfı, Koçtaş, Koç Üniversitesi, Otokoç, Ram Sigorta, Setur, THY Opet, Türk Traktör ve Vehbi Koç Vakfı çalışanları Flextra ile tanıştılar.

YAN FAYDA TANITIM GÜNLERİ

Flextra uygulaması ile mevcut ve yeni yan faydaların tanıtılması amacıyla, şirketlerimizde Yan Fayda Tanıtım Günleri organize edildi. Bu organizasyonlar kapsamında, 18 şirkette 200'ü aşkın bilgilendirme seansı ve farklı lansman etkinlikleri düzenlendi. Türkiye'nin, Edirne'den Batman'a, Adana'dan Samsun'a birçok farklı şehirde yapılan tanıtım toplantılarına yoğun ilgi ve katılım gerçekleşti. Flextra'nın yanı sıra, Emekli Vakfı ve Sağlık Sigortası gibi temel yan faydalar ile ilgili olarak da detaylı bilgiler aktarıldı.

SEÇİM ÖZGÜRLÜĞÜ

Flextra, farklılaşan beğeni ve ihtiyaçlara hitap edecek geniş bir yan fayda yelpazesi ile seçim özgürlüğü sunuyor. Bireysel emeklilikten alışverişe, sigortadan seyahate, akaryakıttan teknoloji ürünlerine kadar birçok farklı ürün ve avantaj arasından seçim yapmak zor olsa da, sistemin kullanımı oldukça kolay. Flextra'da her yıl, ihtiyaç ve tercihleriniz doğrultusunda yan fayda seçimleri yenilenebiliyor.

www.kocflextra.com

FLEXTRA KART

Flextra kapsamında seçilen ürün bakiyelerinin tek bir kartta tanımlanarak farklı işyerlerinde harcanabilmesini sağlayan Flextra Kart, Yapı Kredi Bankası işbirliği ile 2016 yılında devreye alındı. Esnek Yan Fayda harcama bakiyelerinin yüklendiği Flextra Kart üye işyeri ağı ve avantajlarının, önümüzdeki yıl artarak devam etmesi planlanıyor.

YAŞAM

44-48

44

MERAK

Y Kuşağının Evrensel Dili:
Emoji

46

KAHVE ARASI

Ahmet Ümit'ten İyi Bir
Polisiyenin Olmazsa Olmazları

48

3 SORUDA

Doğan Hızlan'dan "Kitap
Seçme Taktikleri"

Y KUŞAĞININ EVRENSEL DİLİ: emoji

Bir günde gönderilen 6 milyar emoji'nin yüzde 60'ını "yüz" emoji'leri oluşturuyor.

"Dünyanın en iyi sözlüğü" Oxford, geçtiğimiz yılın kasım ayında her yıl olduğu gibi "İngilizcede yılın en popüler sözcüğü"nü açıkladığında, sadece bir seçimin sonucunu değil yeni bir dönemin başlangıcını da ilan ediyordu. Herkes, sığınmacı anlamına gelen "Refugee" ya da Britanya'nın AB'den ayrılışını özetleyen yeni türetilmiş "Brexit" kelimeleri arasında gidip gelirken, Oxford, bir emojiyi, "gülmekten gözlerinden yaş

KİMİLERİ İÇİN HÂLÂ "KUŞ DİLİNİN TEKNOLOJİK VERSİYONU" OLSA DA EMOJİ ARTIK ÇAĞDAŞ KÜLTÜRÜN AYRILMAZ BİR PARÇASI. DÜNYADA HER GÜN GÖNDERİLEN MESAJLARDA 6 MİLYARIN ÜZERİNDE EMOJİ KULLANILIYOR. Y KUŞAĞI İLE BİRLİKTE EMOJİLER İŞ YAZIŞMALARINA BİLE GİRDİ.

► Cenk Sarıoğlu

gelen yüz" ifadesini yılın kelimesi olarak seçmişti. Bu ifadenin seçilmesinde "bu yıl en çok kullanılan emoji" olmasının yanı sıra, insanların 2015 yılındaki ruh hâlini, dünya görüşünü ve uğraşlarını en iyi yansıtan sözcük olması da etkiliydi.

NEDİR BU EMOJİ?

Düşünce ya da duyguları elektronik iletişimde ifade etmeye yarayan küçük dijital resim ya da ikonlar için kullanılan

“emoji” kelimesi Japonca resim anlamına gelen “e” ve harf anlamına gelen “moji” kelimelerinin birleşmesinden oluşuyor.

Bildiğimiz anlamda ilk emoji 1995 yılında Japon Telekom firması NTT Docomo tarafından kullanıma sunuldu. Ancak teknoloji tarihçileri, emoji için 1999’u esas alırlar çünkü 1995 yılında o dönem özellikle gençler arasında oldukça yaygın olan çağrı cihazları için normal harflerin yanında bir de “kalp simgesi” eklenmişti. Bu ilk “emoji” gençlerden büyük ilgi gördü ve NTT Docomo’nun pazar payı hızla yükseldi. Ancak yeni modellerde bu simgeye yer verilmeyince abone kaybetmeye başlayan NTT Docomo çalışanlarından Shigetaka Kurita, 176 adet 12x12 piksel boyutlarındaki ilk emoji setini tasarladı. Bu setin ardından diğer operatörler de farklı emoji setleri üretmeye başlayınca, ortaya bu kez uyum sorunu çıktı. 2005 yılında emoji için ortak standartlar belirlenmesine yönelik ilk adımlar atılsa da Unicode Konsorsiyumu’nun emojiyi karakter setlerine eklemesi için 2010 yılını beklemek gerekti.

“SMILEY” VAZGEÇİLMEZ

Bugün dünyada her gün gönderilen mesajlarda 6 milyarın üzerinde emoji kullanılıyor. 60 ayrı kategoride emoji bulunmasına rağmen gönderilen emojiğin yüzde 60’ını “yüz” emojiği oluşturuyor. Akıllı telefon klavye uygulamaları üreten teknoloji şirketi SwiftKey’in araştırmasına göre “mutlu yüzler” yüzde 45 ile en çok kullanılan emoji kategorisini oluşturuyor. İkinci sırada yüzde 14 ile “üzgün yüzler”, üçüncü sırada ise yüzde 12,5 ile en yaşlı emoji olan “kalpler” yer alıyor. Bu üçlüyü yüzde 5,3 ile “el işaretleri” ve yüzde 2,4 ile “romantik” kategorileri takip ediyor.

Emoji kullanımı kültürlere, dillere ve ülkelere göre çok farklılık gösterebiliyor. Swiftkey bu konuda da oldukça kapsamlı bir araştırmaya imza atmış. Dünyanın en çok mesaj gönderilen 16 dilini kapsayan bu araştırmada oldukça ilginç sonuçlar elde edilmiş. Araştırmada en emojişever dil Malayca (Malezya’nın resmi dili) olarak belirlenirken, Türkçe ise en sonda yer almış. Bir dilin “emojişever” olup olmaması, mesajlarda kullanılan

EMOJİ “GÜNÜ”

Apple’ın iCal uygulamasını çıkardığı 17 Temmuz “Dünya Emoji Günü” olarak kutlanıyor.

EMOJİ DİLİNDE KİTAP

2009 yılında Fred Benenson, Herman Melville’nin ünlü kitabı Moby Dick’i tamamen emoji diline çevirerek “Emoji Dick” adıyla yeniden yayınladı.

6 FARKLI TEN RENGİ

Emojiğin evrensel bir dil haline gelmesiyle birlikte kullanıcıların kendi ten renklerinde emoji talep etmesi üzerine Unicode 8.0 ile 6 farklı ten renginde emoji üretildi.

EMOJİ ŞİFRELEMESİ

Halen alfanümerik karakterlerle yapılan şifrelemenin emojişerle yapılması üzerine çalışan bir İngiliz firması, emoji şifrelemesinin 480 kat daha güvenli olduğunu belirtiyor.

emojişerlin farklılığına göre belirleniyor. İlk sırada yer alan Malayca mesajlarda en çok kullanılan ilk 10 emoji, kullanılan tüm emojişerlin sadece yüzde 37’sini oluştururken, Türkçe mesajlarda bu oran yüzde 57’ye kadar ulaşılıyor.

Kullanıcıların kendi iyimşerliğinden mi bilinmez ama tüm dillerdeki mesajlarda yer alan emojişerlin yüzde 70’i pozitif, yüzde 30’u negatif anlam ifade ediyor. En olumlu emojişerli kullanıcılar yüzde 86 ile Fransızlar olurken, en karamsar emojişerli kullanıcılar yüzde 60 ile Malezyalılardan geliyor. Arapça konuşanlar, mesajlarında ortalamının dört katı bitki ve çiçek emojişerli kullanıyor. Ayrıca Arapça konuşanların en çok “güneş” ve “sıcak hava” emojişerli kullanıcılar olması ise çok şaşırtıcı olmasa gerek.

Nasıl romantizm denince akla ilk Fransa geliyorsa, en çok kalp emojişerli de Fransızca konuşanların mesajlarında yer alıyor. Fransızca konuşanların mesajlarında ortalamının dört katı, ikinci sıradaki dilin ise üç katı kalp emojişerli yer alıyor. Kalp dışında kalan diğer romantizm kategorisindeki emojişerlerde ise Rusça konuşanlar ilk sırada yer alıyor.

Y KUŞAĞININ RESMİ DİLİ

Kişisel yazışmalarda artık alıştığımız emojişerli, son dönemde iş yazışmalarında da kendine yer edinmeye başladı. İnternetsiz bir hayatı bilmeyen ve bu nedenle “dijital yaşam”ı ayrı bir olgu olarak düşünmeyen Y kuşaklarından farklı olarak ayrı bir anlam ifade etmiyor. Emoji kullanmayı harf ya da rakam kullanmak kadar doğal kabul eden Y kuşağının iş yaşamında ağırlığını hissettirmesine bağlı olarak da yazışmalarda emoji oranı her geçen yıl artıyor. ABD’de yapılan bir araştırmada çalışanların yüzde 76’sı iş yazışmalarında emoji kullandığını belirtmiş.

Bugün hâlâ emojişerli “gençlik eğlencesi” ya da “kuş dilinin teknoloji versiyonu” olarak görenlerdenseniz, bakışınızı gözden geçirmenizde fayda var. Çağdaş kültürün ayrılmaz bir parçası haline gelen emojişerlin gelecekte ne yöne evrileceğini kestiremesek de artık evrensel bir alfabe haline geldiğini kabul etmek gerekiyor.

AHMET ÜMİT'TEN İYİ BİR POLİSİYENİN OLMAZSA OLMAZLARI

POLİSİYE ROMANLARIYLA BÜYÜK BİR OKUYUCU KİTLESİNE SAHİP OLAN AHMET ÜMİT BİZDEN HABERLER DERGİSİ İÇİN İYİ BİR POLİSİYENİN OLMAZSA OLMAZLARINI ANLATTI.

► *Irmak Zileli*

Son kitabı 'Elveda Güzel Vatanım' ile yeniden okuyucusu ile buluşan Ahmet Ümit, "Benim için polisiye roman ile normal bir roman arasında fark yoktur. Aslında bir sanat eserinden ne bekliyorsak, polisiye romandan da bunu beklerim. İyi sanat eserlerini birinci ölçüt biricik olmalarıdır" diyor.

01 HİKÂYEYE UYGUN BİR DİL GELİŞTİRMEK

Romanda anlattığınız hikâye, tarihi bir hikâye ise eski bir dil kullanmanız gerekir. Bilimkurgu yazıyorsanız bilimsel kelimelerin olduğu bir dil; dini bir metin yazıyorsanız yine bunun gerektirdiği bir dil bulmanız gerekir. Hikâye dili belirlemelidir. Burada yalın ya da süslü bir dil meselesine girmiyorum, çünkü bu yazarın üslubuyla ilgili bir şeydir. Sözelimi Hemingway yalın bir dille eserlerini kaleme alır. Virginia Woolf daha karmaşık bir dil kullanır. Bu yazarın seçimidir. Önemli olan anlattığınız hikâyenin gerektirdiği bir dil olup olmamasıdır. Her yazarın kendi üslubu vardır.

02 ANLATILMAYA DEĞER, İYİ BİR HİKÂYESİ OLMALIDIR

Mesela Anna Karenina. Burada bir hikâye var. Dört cilt boyunca Tolstoy, Rusya'da geçen bir yasak aşkı anlatır. Mutsuz bir kadının genç ve yakışıklı bir subaya âşık olması ve bunun bir trajediyle bitmesi. Bu çarpıcı bir hikâyedir. Bu haliyle bile öyledir. Ama yine de bunun iyi bir roman olabilmesi için, hikâyenin hak ettiği çarpıcılıkla sunulması gerekir. Sözelimi 19. Yüzyıl Rusya'sının tablosu ortaya çıkmalıdır. Sınıflar arası çelişki, bir kadının ruh hali derinlemesine verilmelidir. Bunu evrensel bir anlatıyla sunmalısınız ki Rusya dışında Amerikalı, Fransız okur da romanı okuduğunda ortak bir duyguya kapılsın. Dahası bu romanı yüzyıl sonra ben okuduğumda yine eskimemiş bir anlatı olsun.

03 HİKÂYENİN ÇARPICI BİR ŞEKİLDE KURGULANMASI GEREKİR

İyi bir hikâyeniz var diyelim. Peki bu hikâyeyi nasıl bir kurguyla anlatacaksınız? Kronolojik olarak mı anlatacaksınız, sondan başa doğru mu anlatacaksınız, geri dönüşlerle mi anlatacaksınız? Yine hikâyenin gerektirdiği bir kurgu bulmalısınız. Hikâyenin çarpıcı niteliğine yaraşır çarpıcı etki yaratacak bir kurgusu olmalı. Mesela benim romanlarımda çoğunda sürpriz bir final vardır. Okur şaşırır. Ama Kar Kokusu romanımda birden romanın

ortasında katili söylerim. Bu da bilinçli bir tercihtir. Okurun merakını kaşımak yerine farklı bir anlatı geliştirmek istemişim ve bunu yaptım. Bütün polisyecilerin yaptığını yapmanız gerekmez. Agatha Christie'nin Roger Ackroyd Cinayeti'nde anlatıcının katilin kendisi olduğu anlaşılır sonunda. Bu olağanüstü bir buluştur. Carlos Fuentes'in Artemio Cruz'un Ölümü romanında şaşırtıcı bir kurgu vardır. Adam ölüm döşeginde ve roman ölüm döşeginde başlar. Adam doğduğunda biter. Polisiyede saklamak önemlidir. Kurguyu gizemli hale sokmak önemlidir.

04 ÇOK DERİNLİKLİ ANLATILMIŞ KARAKTERLER GEREKİR

Romandaki karakterlerin gerçekçi bir şekilde ve derin psikolojileriyle anlatılması gerekir. Bunun için de psikoloji, sosyoloji bilmek gerekir. Yazarın derin gözlemci olması gerekir. Ama çevresini iyi gözlemlemesi manasında değil.

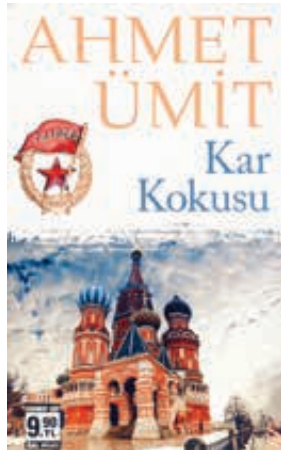
Bu laf hep öyle anlaşılır. Hayır, yazarın çevresini gözlemlemesinden daha önemli olan kendini gözlemlemesidir.

05 HİKÂYENİN GEÇTİĞİ ÇAĞ, TOPLUMSAL YAPI, TARİHSEL ARKAPLAN HİSSETTİRİLMELİDİR

Toplumun sosyoekonomik yapısı, sosyal psikolojisi ve tarihsel geri planı metinde hissettirilmelidir. O kadar ki bu zaman zaman romanın ana karakterinden de önemli bir konuma sahiptir. Bazı romanlarda hikâyenin geçtiği şehir bütün kahramanlardan daha öne çıkabilir. Bazı romanlarda çağ çok önemlidir. Her şeyin önüne geçer. Ana karakter savaş, şehir, aşk dersiniz. O yüzden hissettirme ustalıklı yapılmalıdır. Bir tarihçi gibi anlatmamalısınız. Sanatsal bir malzeme olarak o "tarihi bilgiyi" bir imgeye dönüştürmek zorundasınız. Bunu imgeye dönüştürdüğünüz zaman başarılı olursunuz.

06 ÇOK BİLİNMEYENLİ DENKLEMİNİZ OLMALI

Polisiye romanlar bütün bu saydığım özelliklere sahip olmalıdır, öteki iyi romanlar gibi. Ama fazladan bir şey de, kurgunun çok bilinmeyenli bir denklem halinde oluşturulması gerektiğidir. Hakikati bir denklemle sunacaksınız. Hikâyeyi bir denklem içinde sunacaksınız. Dolayısıyla iyi bir polisiye roman aslında iyi bir roman yazmaktan daha zordur.

DOĞAN HIZLAN'DAN “KİTAP SEÇME TAKTİKLERİ”

YAZAR, GAZETECİ VE ELEŞTİRMEN
DOĞAN HIZLAN, SAĞLIKLI BİR OKUMA
KÜLTÜRÜ OLUŞTURMAK İÇİN BİREYSEL
VE TOPLUMSAL OLARAK YAPILMASI
GEREKENLERİ ANLATTI.

► Nesrin Koçaslan

1

Sizce bir toplumun sağlıklı bir okuma kültürü edinmesinin ön koşulu nedir?

Öncelikle çocukluktan başlayan bir okuma programı uygulanmalı ve gerek öğretmenler gerek ana/babalar kitap seçimini sağlamalı. Elbette bunun ilk koşulu evde bir kütüphanenin varlığıdır. Kuşkusuz Anadolu'nun uzak yerlerinde okullar bile kütüphanesizken evdeki kütüphanelerden söz etmek biraz gerçekçi bir tespit değil. Her ilçeye devletin, özel girişimcilerin kütüphane yapmaları zorunlu. Sağlıklı bir okuma kültürünün ana kurallarından biri de, okuru en çok satanlar fırtınasından korumaktır. En çok satanların gölgesinden soylu kitapları, değerli eserleri korumak, onun değerini çeşitli kanallarla okura iletme. Değersiz kitapları okuyanlar için şöyle bir savunma yapılır: “Okumaya alışsın da sonra iyiyi seçer.” Bu kuralın doğruluğuna inanmıyorum. Kitapsız hayatın yavan olduğunu, yaşamı daha iyi anlama ve kavramak için okumanın gerekli olduğunu kanıtlamalıyız.

2

Okumanın ve özellikle kitapların önce insan ardından da toplum üzerine etkileri neler?

Bugünün genç okuru, hayata günlük yarar açısından bakıyor. Oysa okumanın kendisini, çevresini, ailesini tanıması için nasıl özellikler taşıdığını ona anlatmalıyız. Kişilerin okudukları onun kişiliğini belirler, oluşturur. Bu açıdan kitap seçimine dikkat etmek gerekir. Çeşitli yaşlardaki okurlarımızdan en çok aldığımız soru, “neyi okuyalım?” Belli bir yaşa gelmiş kişinin, kitap seçkisi konusunda bir tercihler listesi yapmış olması gerekir. En azından beğendiği bir tür olmalı, bu tür konusunda soru yönetmelidir. Çocukluktan bir okuma alışkanlığı kazandırmak istiyorsak, yeni başlayanlar için bir liste oluşturmamız gerekir. Okuyan insanı överek, okuyanları çoğaltırız. Her şey özenme üzerine kurulmuştur. Ayrıca okuyanla/okumayan karşılaştırıldığında, okumanın getirdikleri somut biçimde kendini gösterir.

3

Okuma alışkanlığının kazanılması için yetişkinlere kendileri ve çocukları için tavsiyeleriniz neler?

Bilgisayar çağındaki çocuk dünyayı, birçok bilgiyi ekrandan öğreniyor, biz ekranda olmayı, ekranın ötesindeki dünyayı ona tanıtmamız gerekir. Sadece öğretmenin ve ana/babanın seçtiği kitapları okutmak çocukla kitap arasında bağ kurulmasını engelliyor. Çocuğu yönlendirin ama okuyacağı kitapları kendi seçmesini destekleyin. Çocuk kendi seçtiği kitabı okuyor, seviyor. Yetişkinlere ilk tavsiyem ise, meslekleri dışındaki kitapları da okumaları, özellikle edebiyat kitaplarını ihmal etmemeleri. Kolay bir seçim önerisi: Yabancı ve yerli ödülleri kazanan kitapları okuyabilirler. Şimdi kitap dergileri var, kitap mağazalarında gezip kitabın birkaç sayfasını okuyabiliyorlar. Hatta bazı kitapçılarda rahat koltuklar var. Seçim yaparken eleştirmenlerin yazılarına da başvurabilirler. Çok satan popüler kitapların hiçbir izi kalmaz. Bir okur; eleştirmenleri, tanıtım yazılarını okuyup kendisi karar verir.

ŞAMPİYONLARIN FESTİVALİ

Sporun coşkusunu ve eğlenceyi bir arada yaşamak isteyen on binlerce genç, 57 ayrı branşta mücadele eden 26.000'den fazla sporcu ve Koç Topluluğu Şirketleri tarafından gençler için hazırlanmış eğlenceli etkinlikler, sürprizler. Koç Spor Fest üniversiteli sporcuları desteklemeye ve etkinlik alanlarında on binlerce üniversiteliyi büyük bir gururla ağırlamaya devam ediyor.

İstanbul Yıldız Teknik Üniversitesi	Basketbol - Futbol - Voleybol	18-20 Nisan 2016
Zonguldak Bülent Ecevit Üniversitesi	Judo	21-23 Nisan 2016
Samsun 19 Mayıs Üniversitesi	Basketbol - Frizbi - Futbol Tenisi	23-27 Nisan 2016
Ankara Üniversitesi	Spor Tırmanışı	28-29 Nisan 2016
Mersin Üniversitesi	Salon Futbolu - Oryantiring	01-05 Mayıs 2016
Afyon Kocatepe Üniversitesi	Voleybol - Eskrim	04-08 Mayıs 2016
Antalya Akdeniz Üniversitesi	Büyük Finaller	10-17 Mayıs 2016

Festival hakkında merak ettiğin her şey için www.kocsporfest.com.tr'ye tıkla!

50
TRANSIT

Ofisteki konforu yola taşıyın

YENİ FORD **TRANSIT** MİNİBÜS

Fonksiyonel ve ferah iç kullanım alanı, yeni konforlu koltukları, ısıtma ve soğutma özellikli arka klimasıyla ofise giden yolda herkesin keyfi yerinde.

ford.com.tr

[f](#) [t](#) [v](#) /FordTurkiye

Go Further